

Kęstutis Pukelis
Antanas Smetona

Studijų kokybės terminų žodynas

Kęstutis Pukelis
Antanas Smetona

Studijų kokybės terminų žodynas

Vilniaus universiteto leidykla
VILNIUS 2014

© Kęstutis Pukelis, 2014
© Antanas Smetona, 2014
© Vilniaus universitetas, 2014

ISBN ????

UDK ???
???

Pratarmė

Žodyno paskirtis – pateikti vienoje vietoje su studijų kokybe susijusių sąvokų pavadinimus ir apibrėžtis lietuvių kalba bei terminų atitikmenis anglų kalba. Pastaraisiais metais audringai plėtojantis ir keičiantis edukologijos mokslo koncepcijoms, nuolat ir iš esmės kintant ES valstybėse studijų organizavimo principams, vykstant Bolonijos procesams, skirtiems skirtingų valstybių studijų organizavimo politikai ir praktikai harmonizuoti ir susieti, pagaliau, Lietuvoje nuolat vykstant aukštojo mokslo reformoms, pradėjo rasti nemažai naujų su studijomis susijusių terminų bei jais įvardijamų sąvokų, įvairiai kito, atrodė, jau nusistovėjusios sąvokos. Todėl, norint prasmingai bendrauti ir darniai veikti tiek bendroje Europos aukštojo mokslo erdvėje, tiek Lietuvoje, nuolat kyla poreikis harmonizuoti ir tikslinti esamas ar nuolat besirandančias naujas sąvokas bei jas įvardijančius terminus. Šiame žodyne pateikiamų sąvokų apibrėžtys formuluojamos atsižvelgiant į naujausiuose mokslo šaltiniuose pateikiamą informaciją, stengiamasi šalinti besirandančią lietuviškų terminų nereikalingą sinonimiją ir chaotiškumą. Kai kurie jau esantys, bet nelabai tikslūs ar šiaip nepatogūs lietuviški terminai keičiami geresniais, tačiau visomis išgalėmis stengiamasi neįtraukti jau nusistovėjusios sąvokų ir terminų sistemos.

Terminų atranka ir darninimas. Paprastai tokio tipo žodynuose terminų inventorių nustatomas vienos dalykinės srities, tačiau šio žodyno dalykinė sritis – su studijomis ir jų kokybe susiję terminai – nėra preciziškai mokslinė, nėra viską apimanti ir vienatipė. Juk su studijomis bei jų kokybe yra susiję ir finansinių srautų organizavimas (*studijų krepšelis, studentas, mokantis už studijas...*), ir studijų materialinis bei techninis aprūpinimas (*baldu nusidėvėjimas, laboratorijos techninė įranga...*), ir studijų teisinis reguliavimas (įstatymų bazės terminai), ir daug kitų veiklos sričių. Kita vertus, sąvokos, patekusios į šį žodyną, gali priklausyti tokioms dalykinėms sritims, kurių visos terminų aiškesnės studijų kokybei atskleisti iš tiesų nereikia (pvz., bendrosios edukologijos sąvokos *gabumai, gebėjimai, mokėjimai, igūdžiai* neišvengiamai įtraukiami į „Studijų kokybės terminų žodyną“ kaip kompetentingumo elementai, bet tai nereiškia, kad kalbamos apimties žodynui bus aktualios to paties dalykinio

lauko sąvokos *amžiaus tarpsnių psichologija* arba *disleksija*). Be to, žodyno apimtį riboja praktikos patvirtinta nuostata – gerai apgalvota dalykinės srities sąvokų imtis paprastai neviršija 200. Be to, vengiant nepagrįsto apimties didėjimo, buvo atsisakyta įrašyti visuotinai vartojamas ir gana aiškiais sąvokas, nors neabejotinai susijusias tiek su studijomis, tiek su jų kokybe, pvz.: *profesorius, docentas, lektorius, asistentas* (visos šios pareigybės išvardytos akademinio personalo straipsnelyje). Atsižvelgiant į ką tik paminėtas aplinkybes, yra aišku, kad su studijų kokybe susijusios sąvokos iš tiesų apima dvi pagrindines aukštojo mokslo dalykines sritis: aukštojo mokslo didaktiką ir aukštojo mokslo politiką.

Vadovaujantis šiomis prielaidomis, žodyne teikiama apie 280 terminų. Bolonijos procesas skatina studijų tarptautiškumą, plečia valstybių bendradarbiavimą, todėl dalis terminų pateko iš Bolonijos proceso šalių, bet atsiribojama nuo periferinių reiškinių, būdingų atskiroms valstybėms ir, tikėtina, pagal Bolonijos procesą neplisiančių plačiau. Pateikiant ir aprašant sąvokas, nuolatos buvo sprendžiami nevienodo sąvokų interpretavimo ir vartojimo klausimai. Nepaisant to, kad kalbamas žodynas nepretenduoja į galutinį srities sąvokų suvokimo ir terminų vartosenos sunorminimą, kaip ir įprasta tokio tipo žodynams, kai kurių norminimo pastangų būta. Pvz., bene karščiausios diskusijos kilo dėl *learning outcome* suvokimo ir lietuviškų atitikmenų (nustatyta per 17 skirtingų apibrėžčių). Moksliniuose edukologijos šaltiniuose, taip pat ir užsienio šalyse, jau keli dešimtmečiai visuotinai vartojamas *studijų rezultatų* terminas. Pavyzdžiui, termino *learning outcome* vertimo analizė kai kuriose užsienio šalyse (Čekijoje, Danijoje, Estijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Vengrijoje, Vokietijoje) parodė, kad jose *outcome* vienareikšmiškai verčiamas kaip *rezultatas* (pvz., *learning outcome* į vokiečių kalbą verčiamas *Lernergebnisse* „mokymosi rezultatas“), be to, randasi gretima sąvoka *learning outcome standards*. Po karštų diskusijų ir įvairiausių siūlymų vis dėlto nutarta žodyne teikti tik *studijų rezultatų* terminą kaip labiau pagrįstą dalykine prasme ir tęsiantį ankstesnių edukologijos žodynų tradiciją¹. Kita vertus, kalbamos diskusijos ir išryškėję sąvokos supratimo prieštaravimai leido papildyti šią žodyno versiją dar viena „studijavimo rezultato“ sąvoka, kuri semantiškai yra greta „studijų rezultatų“, tačiau netapati.

1 Plačiau: Pukelis K., Smetona A. (2011). Švietimo sąvokos *Learning outcome* darninimas lietuvių kalboje // *Aukštojo mokslo kokybė*, Nr. 8, Kaunas, VDU, p. 12–37 (<http://skc.vdu.lt>).

Žodyno rašymo metu ne ką mažesnės diskusijos vyko ir dėl termino *kompetencija* sampratos bei jos sąsajų su *kvalifikacijos* ir *kompetentingumo* sąvokomis. Per trejus metus išryškėjo, kad terminas *kompetencija* neatspindi jokio savarakiško ir konkretaus tikrovės reiškinių, bet dažnai neatsakingai naudojamas kaip sąvokų *kvalifikacija* (pvz., „turi kompetenciją“) arba *kompetentingumas* (pvz., „kompetencijų ugdymas“) pakaitalas, todėl jam priskirtas termino „vaiduoklio“ statusas ir nuo jo taip pat atsisakyta².

Nemažai keblumų kelia ir tų pačių sąvokų įvairavimas skirtingose kalbose. Pvz., *integrated studies* Lietuvos studijas reguliuojančiuose teisės aktuose, Lietuvos aukštosiose mokyklose dažniausiai įvardijamas kaip vientisosios studijos, o kitų valstybių studijų sistemose bei universitetuose tai suvokiama kaip studijos, teikiančios dvigubą kvalifikacinį laipsnį, arba interdisciplininės studijos. Žodyne nutarta neardyti lietuviškos vartojimo tradicijos kaip įtvirtintos įstatymiškai, o programą, teikiančią dvigubą kvalifikacinį laipsnį, įvardinti kaip dvigubą studijų programą (angl. *double study programme*), kas, aišku, ne visiškai dera su angliškos sąvokos *integrated studies* turiniu. Be to, greta yra ir mišrioji studijų programa (angl. *combined study programme*), o anglakalbėje praktikoje, skirtinguose Europos ir JAV universitetuose studijoms, teikiančioms dvigubą kvalifikacinį laipsnį, įvardyti vartojama dar bent penki terminai, kurių vartoseną irgi nenusistovėjusi. Apskritai iki šiol vartota lietuviška terminija didelių keblumų norminamuoju požiūriu nekėlė – didžiausias keblumas buvo sąvokų turinio ir termino dermė bei skirtingas sąvokų interpretavimas tiek skirtingose švietimo praktikos kultūrose, tiek edukologijos specialistų Lietuvoje. Tokiomis aplinkybėmis taikyti objektyvius norminimo kriterijus buvo keblu, mėginama eiti sutarimo ir kompromisų keliu ir tikimasi, kad tikslesnius galutinius sprendimus lems ateities praktika ir sveikas protas. Kita vertus, šiame žodyne siekiama ne tik aiškinti terminus, bet ir sistemingai juos reglamentuoti, siekiant kuo labiau „stumtelėti“ edukologiją mokslo disciplinai keliamų reikalavimų link.

Žodyno sandara. Žodyną sudaro įvadas su paaiškinimu apie žodyno sąrangą, sandarą ir rašymo aplinkybes, studijų terminai ir jais žymimų sąvokų apibrėžtys, sąvokų supratimo ir terminų vartojimo pastabos lietuvių kalba,

2 Plačiau: Pukelis K., Smetona A. (2012). Švietimo sąvokos „Competence“ mikrosistemos darninimas // *Aukštojo mokslo kokybė*, Nr. 9, Kaunas, VDU, p. 50–74 (<http://skc.vdu.lt>).

terminų atitikmenys anglų kalba, anglišių terminų abėcėlinė rodyklė ir lietuviškų terminų rotacinė rodyklė. Kiekvienas žodyninis straipsnis pradedamas antrašte – sąvokos pavadinimu, t. y. terminu. Prie kiekvieno antraštinio termino pateikiamas atitikmuo anglų kalba. Po to teikiamas privalomasis aiškinamųjų žodžių atributas – sąvokos apibrėžtis. Tai sąvokos apibūdinimas, išreiškiamas vienu konstatuojamuoju sakiniu. Taip pat, siekiant atskirti tikslų sąvokos apibūdinimą nuo platesnių, kartais net būtinų, pasamprotavimų sąvokos tema, po apibrėžties gali būti teikiama pastaba. Prie daugelio terminų (daugiau kaip dviejų trečdalių) tokios pastabos teikiamos – jomis siekiama išplėsti galbūt iš karto iš apibrėžties neaiškų sąvokos turinį, paaiškinti jos skirtumus nuo kitų panašių sąvokų, taip pat parodyti, kaip terminas vartojamas įvairiose situacijose. Prie kai kurių pastabos nėra, jeigu sąvoka ir termino vartoseną pakankamai aiškūs iš apibrėžties.

Žodyno sutrumpinimai. Žodyne sutrumpinimų naudojama labai nedaug. Sutrumpinimas *žr.* reiškia *žiūrėk* ir parodo, kad nukreipiama į sinoniminį terminą, o žodyno autorių manoma, kad terminas, iš kurio nukreipiama, yra tik šalutinis normos variantas. Sutrumpinimas *dar žr.* reiškia *dar žiūrėk* ir parodo, kad nukreipiama į žodyno straipsnelį, kuris arba tema, arba logiškai yra susijęs su sąvoka, į kurią nukreipiama (paprastai terminas, į kurią nukreipiama yra hiperonimas arba ekvionimas). Sutrumpinimas *pvz.* reiškia *pavyzdžiui* ir skirtas pailiuoti pavyzdžiais kalbamą sąvoką ar terminą.

Žodyno kilmė. Pirminė „Studijų kokybės terminų žodyno“ versija buvo rengiama Studijų kokybės vertinimo centro užsakytu kartu su „Studijas reglamentuojančių aprašų kitose valstybėse studija ir pasiūlymais dėl nacionalinės aprašų sandaros“ ir buvo pavadinta „Aiškinamuoju su studijomis susijusių terminų žodynu“, skelbiamu Studijų kokybės vertinimo centro tinklalapyje (www.skvc.lt).³ Užsakymas atliktas pagal Paramos skyrimo projektui „Studijų pakopų aprašų ir studijų kryptių aprašų sandaros sukūrimas“, įgyvendinant 2007–2013 metų Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 2-ojo prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ įgyvendinimo VP1-2.2-ŠMM-01-V priemonę „Studijas reglamentuojančių aprašų rengimas ir atnaujinimas,

3 Šiuo metu SKVC tinklalapyje žodynas skelbiamas „Studijų terminų žodyno“ pavadinimu.

atsižvelgiant į naujus kokybinius reikalavimus“ sutartį Nr. V1-2.2-ŠMM-01-V-01-001/18-145-4.

Studijos ir pasiūlymų dėl nacionalinės aprašų sandaros rengimo grupė: prof. dr. Pranas Žiliukas, Kauno technologijos universitetas (grupės vadovas), prof. dr. Raimonda Brunevičiūtė, Kauno medicinos universitetas, Jolita Butkienė, ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, prof. habil. dr. Rimantas Jankauskas, Vilniaus universitetas, doc. dr. Daiva Lepaitė, Vilniaus universitetas, Rita Liepuonienė, Vilniaus kolegija, dr. Mindaugas Misiūnas, Kauno kolegija, prof. habil. dr. Vytautas Mizaras, Vilniaus universitetas, prof. habil. dr. Kęstutis Pukelis, Vytauto Didžiojo universitetas, doc. dr. Berita Simonaitienė, Kauno technologijos universitetas, doc. dr. Antanas Smetona, Vilniaus universitetas. Žodyną savarankiškai rengė Kęstutis Pukelis ir Antanas Smetona. Studijos rengimo grupė prisidėjo sukaupta patirtimi ir geranoriškais patarimais.

2010 metais grupei baigus Studijos ir pasiūlymų rengimo darbą, žodyno tobulinimo darbai nenutrūko – Kęstutis Pukelis ir Antanas Smetona dar trejus metus žodyną tobulino, gerokai papildė, toliau tyrinėjo savarankiškai ir darbo grupėse įvairiausias terminų ir sąvokų apibrėžčių, susijusių su studijų kokybe, problemas, skelbė tai spaudoje bei konferencijose. Iš to radosi „Studijų kokybės terminų žodynas“, kuris, tikimės, dar labiau prisidės prie studijų kokybės, sąvokų ir terminų gludavimo ir geresnio bei vienodesnio supratimo.

Žodyno šaltiniai. „Studijas reglamentuojančių aprašų kitose valstybėse studijoje“ (2010) nurodyta literatūra, Nacionalinės aprašų sąrangos darbo grupės teikiami terminai, Lietuvos teisės aktai (Mokslo ir studijų įstatymas, įvairūs švietimo ir mokslo ministro patvirtinti studijas reglamentuojantys teisės aktai ir pan.) bei jau egzistuojantys daugiau ar mažiau su studijomis susiję žodynai: „Thesaurus for Education Systems in Europe“ (English version, edition 2009, 2009 lietuviškas leidimas), „Aiškinamasis kvalifikacijų sistemos terminų žodynas“ (2008), „Enciklopedinis edukologijos žodynas“ (2007), „Profesinio rengimo terminų aiškinamasis žodynas“ (2005), „Profesinio mokymo kokybės užtikrinimo terminų žodynas“, „Lietuvos Respublikos terminų bankas“ (2005), „Europos žodynas EUROVOC“ (2008), „ECTS User’s Guide“ (2004, 2007, 2009), „Quality Assurance and Accreditation: a Glossary of Basic Terms and definitions“ (UNESCO, 2004), „Oxford Advanced Learners Dictionary“

(2005), „Oxford Dictionary“ (2005), „Analytic Quality Glossary“ (2006), kai kuriais žodyno autorių publikuotais moksliniais darbais ir t. t. Kaip matyti, šaltiniai yra labai įvairūs ir nevienodo patikimumo. Todėl, aptikus prieštaravimus ar nedermę skirtinguose šaltiniuose, pirmenybė buvo teikiama galiojančiuose teisės aktuose vartojamoms sąvokoms ir terminams. Kartais, ypač kylant prieštaravimams tarp edukologijos specialistų suvokimo ir oficialios vartosenos, kai kurie terminai arba jų apibrėžtys buvo koreguojami, ir tai aptariama pastabose.

Žodyno autoriai dėkoja visai projekto darbo grupei, Studijų kokybės vertinimo centro ir Švietimo ir mokslo ministerijos specialistams, organizavusiems pirmosios žodyno versijos viešus aptarimus, projekto recenzentams už geranoriškumą ir dalykiškus patarimus. Taip pat puikiai suvokia, kad šiais reformų ir atsivėrimo pasauliui laikais aptariamos dalykinės srities sąvokos ir terminai nuolat kinta, įvairiai interpretuojami visų proceso dalyvių (tiek praktikų ir teoretikų, tiek lietuvių ir užsienio kalbomis), todėl nepretenduoja į galutinį ir neskundžiamą tiesos žodį. Tačiau viliasi, kad šis darbas vis dėlto prisidės prie mūsų visų bendriausio tikslo – gerinti prasmų komunikavimą studijų procese ir tokiu būdu prisidės prie praktinio studijų kokybės tobulinimo. Kviečiame visus skaitytojus teikti savo pastebėjimus ir pasiūlymus dėl žodyne teikiamų terminų, apibrėžčių, jų turinio dermės tarp lietuviškos ir anglakalbės edukologijos tradicijų.

KĘSTUTIS PUKELIS, Vytauto Didžiojo universitetas

ANTANAS SMETONA, Vilniaus universitetas

2014 m. rugpjūtis

Pastabas siųsti adresais:

k.pukelis@smf.vdu.lt

antanas.smetona@flf.vu.lt

Studijų kokybės terminų žodynas

~ A ~

absolveėtas

graduate

Asmuo, aukštojoje mokykloje sėkmingai baigęs studijų programą, doktorantūrą, rezidentūrą ir gavęs aukštojo mokslo kvalifikaciją liudijantį diplomą.

PASTABA: Aukštųjų mokyklų absolventai, gavę kvalifikaciją liudijantį diplomą, yra šie: profesijos bakalauras, bakalauras, magistras, mokslo daktaras ir meno daktaras; meno ir teologijos licenciatai.

akadėmija

academy

Specializuota universitetinė aukštoji mokykla, kurioje plėtojamos studentų praktinės veiklos, taikomųjų ir fundamentinių tyrimų mokėjimai, reikalingi įvairiose žmogaus darbinės veiklos srityse (pvz., meno, mokymo, ekonomikos, sporto, žemės ūkio, medicinos, technologijos, karo ir t. t.), ir kurioje vykdoma eksperimentinė (socialinė, kultūrinė) plėtra ir / arba plėtojamas aukšto lygio profesionalusis menas.

PASTABA: Akademiijoje paprastai dominuoja pirmosios ir antrosios pakopų studijos, per kurias plėtojami praktinės veiklos ir taikomųjų tyrimų mokėjimai, taip pat gali būti vykdomos trečiosios pakopos studijos, grindžiamos fundamentiniais, taikomaisiais tyrimais bei eksperimentine (socialine, kultūrine) plėtra. Dar žr. aukštoji mokykla.

akadėminė pažymà

transcript of records, academic record

Įstatymų nustatyta tvarka aukštosios mokyklos išduodamas dokumentas, kuriame nurodoma, kokie studijų programos dalykai arba moduliai buvo baigti, kokia kreditų apimtis ir kaip jie buvo įvertinti.

PASTABA: Paprastai pažyma liudija tam tikro kvalifikacijos lygmens dalies kvalifikacijos ar kvalifikacijos suteikimą.

akadèminis personàlas

academic staff

Mokslo ir studijų institucijos personalo dalis, tiesiogiai atsakinga už mokslo tyrimus ir studijų programų vykdymą bei tobulinimą.

PASTABA: Aukštosios mokyklos akademinį personalą sudaro dėstytojai ir mokslo darbuotojai, kurie per konkursus užima asistentų, lektorių, docentų, profesorių ir mokslo darbuotojų etatus.

akreditācija

accreditation

Pripažinimas, kad įvertinta studijų programa arba aukštoji mokykla atitinka nustatytus kriterijus.

PASTABA: Akreditacija yra akreditavimo rezultatas.

akreditāvimas

accreditation

Vertinimas, kurio metu akredituojančioji institucija nustato, ar įvertinta studijų programa arba aukštoji mokykla atitinka teisės aktų ir kitų normatyvinių dokumentų reikalavimus.

PASTABA: Akreditavimą paprastai organizuoja ir vykdo valstybės įgaliota institucija. Lietuvoje tokia institucija yra Studijų kokybės vertinimo centras (SKVC).

akreditāvimo įstaiga

accrediting authority (agency)

Nepriklausoma, nacionalinė ir teisėtai veikianti institucija, nustatanti studijų programų arba aukštųjų mokyklų vertinimo standartus, kriterijus ir procedūras bei atliekanti ekspertinį vertinimą.

PASTABA: Akreditavimo įstaiga turi periodiškai įšivertinti savo veiklą ir būti įvertinta išoriškai.

akredituojančioji institucija

accrediting body

Institucija, turinti teisę suteikti akreditaciją.

ankstèsnio mókymosi pripažinimas

recognition of prior learning

Savaiminio ar neformalaus mokymosi formomis darbe ar per gyvenimą įgytų žinių ir mokėjimų (kompetentingumų) formalus pripažinimas.

PASTABA: Atliekamas formalizuojant demonstruojamus kompetentingumus arba įskaitant kitose institucijose pasiektus mokymosi ar studijavimo rezultatus.

antroji studijų pakopa

second (study) cycle

Universitetinės studijos, kuriomis siekiama kvalifikacinio magistro laipsnio ir rengiamasi doktorantūros studijoms arba praktinei veiklai.

PASTABA: Antrojeje studijų pakopoje būtina surinkti nuo 90 iki 120 kreditų. Paprastai 40% programos apimties turi būti skiriama moksliniams tyrimams ir mokslinio tiriamojo pobūdžio baigiamajam darbui. Studijos baigiamos magistro darbo (kūrybinio projekto) gynimu. Įvykdžiusiems magistrantūros programą ir apgynusiems magistro darbą suteikiamas magistro kvalifikacinis laipsnis ir išduodamas magistro diplomas. Antroji studijų pakopa yra ir vientisųjų studijų dalis. Dar žr. vientisosios studijos.

antriosios studijų pakopos laipsnis

second (study) cycle degree

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam aukštosios mokyklos antrosios pakopos arba vientisųjų studijų programos reikalavimus (pasiekusiam nustatytus studijų rezultatus).

PASTABA: Lietuvoje tai magistro, meno arba teologijos licenciato laipsnis, suteikiamas universitetinėse aukštosiose mokyklose. Kai kuriose užsienio šalyse egzistuoja kvalifikacinis profesijos magistro laipsnis, suteikiamas kolegijose. Studijuojama baigus pirmosios pakopos studijas arba vientisosiose studijose. Pagal Bolonijos deklaraciją antrosios pakopos studijų trukmė paprastai ne trumpesnė kaip 1 metai (60 ECTS kreditų) ir ne ilgesnė kaip 2 metai (120 ECTS kreditų).

apibendrinamasis įvertinimas

summative evaluation

Sprendimo priėmimas pasibaigus kokiai nors veiklai, grįstas apibendrinamojo vertinimo išvadomis, kai nutariama, ar pasiekti rezultatai atitinka nustatytus reikalavimus (kokybę).

PASTABA: Apibendrinamasis įvertinimas gali būti taikomas priimant sprendimą apie studentų pasiekimų arba studijų dalyko / modulio, programos ar institucijos atitikimą nustatytiems reikalavimams. Studijų programos ar institucijos kokybės būklės apibendrinamąjį įvertinimą atlieka ekspertai.

apibendrinamasis vertinimas

summative assessment

Informacijos apie baigtinę studento, studijų dalyko / modulio, studijų programos ar institucijos veiklą ir pasiektus rezultatus rinkimas, sisteminimas ir analizė.

PASTABA: Apibendrinamasis vertinimas taikomas siekiant pripažinti studento studijavimo pasiekimus baigus studijų procesą ar jo dalį, arba analizuojant studijų dalyko / modulio, programos ar institucijos atitikimą nustatytiems reikalavimams (kokybei). Apibendrinamasis vertinimas turi būti pagrįstas ir patikimas. Vertinimo dalyviai iš anksto supažindinami su vertinimo kriterijais ir tvarka.

atestātas

certificate

Valstybės pripažįstamas tam tikrą išsimokslinimo arba profesinės kvalifikacijos lygmenį žymintis dokumentas.

Pvz., brandos atestatas (vidurinio išsimokslinimo atestatas).

atestāvimas

certification

Asmens per tam tikrą laikotarpį atliktos veiklos vertinimas pagal nustatytus kriterijus, siekiant priimti sprendimą dėl jo atitikties konkrečioms pareigoms užimti.

PASTABA: Aukštųjų mokyklų dėstytojai atestuojami kas penkeri metai arba per neeilines atestacijas.

atlikimo lygmuo

level of performance

Gebėjimo ką nors atlikti kokybiškumo pakopa.

PASTABA: Skiriami atlikimo lygmenys: gabumai (potencialūs gebėjimai), gebėjimai (neformaliu arba savaiminiu mokymosi ar studijavimo būdu išsiugdyti gabumai), mokėjimai (formaliu mokymosi ar studijavimo būdu išsiugdyti gebėjimai), įgūdžiai (praktinėje veikloje automatizuoti mokėjimai). Mokėjimas taip pat yra vienas iš kompetentingumo elementų. Įgūdis yra profesionalumo elementas. Žinojimas yra gebėjimo, o supratimas – mokėjimo atlikti būtinos, bet ne pakankamos sąlygos.

atskaitomýbė

accountability

Įsivertinimo ir išorinio vertinimo funkcija, kuria siekiama nustatyti, ar aukštoji mokykla laikosi jos veiklą reglamentuojančių dokumentų, ar tinkamai naudoja turimus išteklius, ar savo paslaugų vidiniams vartotojams (studentams) sudaro tinkamas studijų sąlygas bei tenkina socialinių dalininkų (pvz., darbdavių) reikalavimus.

PASTABA: Atskaitomybė atskleidžia, kaip studijų institucija vykdo savo misiją ir viziją.

áuklėjimas

moral education

Pasaulėžiūrinių – dorovinių, estetinių, politinių bei kitų socialinių idėjų ir bendražmogiškų vertybių perteikimas, ugdamas aukštesnius dvasinius poreikius ir jausmus, įsitikinimus bei idealus, požiūrius į materialines gėrybes bei dvasines vertybes.

aukštàsis kolėginis išsimókslinimas

background acquired in professional higher education

Išsimokslinimas, įgytas Lietuvos aukštosiose mokyklose baigus koleginių studijų programas, pagal kurias suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas kaip jam lygiavertis užsienio mokslo ir studijų institucijose įgytas išsimokslinimas. Dar žr. išsimokslinimas.

PASTABA: Sėkmingai baigus kolegines studijas suteikiamas profesijos bakalauro laipsnis.

aukštàsis universitėtinis išsimókslinimas

background acquired in university higher education

Išsimokslinimas, įgytas Lietuvos aukštosiose mokyklose baigus universitetinių studijų programas arba doktorantūrą, pagal kurias suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas kaip jam lygiavertis užsienio mokslo ir studijų institucijose įgytas išsimokslinimas.

Pvz., įgytas magistro laipsnis.

aukštóji mokyklà

higher education school

1) Viešasis arba privatusis juridinis asmuo, turintis Lietuvos Respublikos Konstitucijos garantuojamą autonomiją, Mokslo ir studijų įstatymo bei kitų įstatymų

nustatytą specialų statusą, kuris organizuoja ir vykdo studijas, teikia Mokslo ir studijų įstatyme nustatytas aukštojo mokslo kvalifikacijas, vykdo mokslinius tyrimus, eksperimentinę (socialinę, kultūrinę) plėtrą ir / arba meno veiklą, taiko mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros rezultatus, kaupia mokslo žinias, plėtoja kūrybinę veiklą ir kultūrą, puoselėja akademinės bendruomenės vertybes ir tradicijas. 2) Kolegija.

PASTABA: Lietuvoje aukštosios mokyklos yra dviejų tipų – universitetai (vykdo fundamentinius ir taikomuosius mokslinius tyrimus) bei kolegijos (vykdo tik taikomuosius tyrimus). Universitetinės aukštosios mokyklos gali būti vadinamos universitetais, akademijomis, seminarijomis. Koleginės aukštosios mokyklos gali būti vadinamos kolegijomis arba tiesiog aukštosiomis mokyklomis.

áukštojo mókslo diplómas

diploma of higher education

Asmens įgytą aukštojo mokslo kvalifikaciją, kvalifikacinį laipsnį arba kvalifikacinį laipsnį ir kvalifikaciją, mokslo daktaro arba meno daktaro laipsnį liudijantis dokumentas.

PASTABA: Bendrinis profesijos bakalauro, bakalauro, licenciato, magistro ir daktaro diplomų pavadinimas.

áukštojo mókslo kokýbė

quality of higher education

Socialinių dalininkų susitarimas dėl sąlygų tinkamumo plėtoti studijuojančiojo asmenybės saviugdą ir pasirengimą konkuruoti kintančioje darbo rinkoje, įvertinant nu(si)statytus kokybės standartus, institucijos tikslus ir esamus bei prognozuojamus besivystančios demokratinės visuomenės strateginius poreikius.

PASTABA: Kokybės apibrėžimas priklauso nuo socialinių dalininkų susitarimo pasirinktų kokybės koncepcijų pagrindu. Sutartas aukštojo mokslo kokybės apibrėžimas dažniausiai integruoja tris taikomas kokybės koncepcijas aukštojo mokslo sistemoje: kokybė kaip atitikimas reikalavimams, tikslams ir vartotojų poreikiams.

áukštojo mókslo kvalifikácia

qualification of higher education

Kvalifikacija, patvirtinanti, kad asmuo įgijo kurią nors aukštojo mokslo pakopą atitinkantį kompetentingumą.

PASTABA: Aukštojo mokslo kvalifikaciją patvirtina profesijos bakalauro, bakalauro, magistro, meno arba teologijos licenciato, mokslo arba meno daktaro diplomai. Aukštojo mokslo kvalifikaciją suteikia aukštoji mokykla. Studentas, įvykdęs studijų programos reikalavimus (pasiekęs nustatytus studijų rezultatus), įgyja konkretų kvalifikacijos lygmenį atitinkantį kompetentingumą, kuris patvirtinamas atitinkamu kvalifikaciniu laipsniu / kvalifikacija (titulu) ir tą titulą (kvalifikaciją / kvalifikacinį laipsnį) liudijančiu dokumentu (diplomu). Aukštojo mokslo kvalifikacija suteikiama asmens per studijavimą įgyto ir pademonstruoto kompetentingumo pagrindu. Mokslo ir studijų įstatyme apibrėžiama ekstensyviai: „Kvalifikacinis (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnis, mokslo daktaro laipsnis, meno daktaro laipsnis, taip pat kvalifikacija, kurią teisės aktų nustatyta tvarka suteikia aukštoji mokykla.“

~ B ~

baigiamasis kvalifikacinis egzaminas

final qualifying examination

Egzaminas, kurio įvertinimo pagrindu sprendžiama apie siekiamos kvalifikacijos ar kvalifikacinio laipsnio suteikimą.

PASTABA: Jo rezultatų pagrindu gali būti suteikiama kvalifikacija.

bakaláuras

bachelor

Asmuo, sėkmingai baigęs universitetines bakalauro studijas ir turintis bakalauro diplomą.

bakaláuro láipsnis

bachelor's degree

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam aukštosios mokyklos pirmosios pakopos universitetinių studijų programos reikalavimus (pasiekusiam nustatytus studijų rezultatus).

PASTABA: Suteikiamas baigus pirmos pakopos studijas, kurių apimtis 180–240 kreditų (studijų trukmė nuo 3 iki 4 metų).

bakaláuro stùdijos*bachelor's studies*

Universitetinės pirmosios pakopos studijos. Dar žr. pirmoji studijų pakopa.

bendrasis kompetentingumas*generic competence*

Asmeninių, socialinių, tarpkultūrinių, informacinių-komunikacinių technologijų (IKT) ir panašių mokėjimų sistema, reikalinga bet kurioje profesinėje veikloje (skirtingai nuo funkcinio ir pažintinio kompetentingumo), asmeniniame bei socialiniame gyvenime.

PASTABA: Skiriami asmeniniai (pvz., mokėjimas mokyti), socialiniai (pvz., bendravimas ir bendradarbiavimas), tarpkultūriniai, informacinių-komunikacinių technologijų (IKT) ir kt. mokėjimai.

brandōs atestātas*certificate of secondary education*

Atestatas, patvirtinantis asmens vidurinį išsimokslinimą.

PASTABA: Lietuvoje brandos atestatas suteikiamas sėkmingai išlaikius mokyklinius ir / arba valstybinius baigiamuosius viduriniojo mokslo egzaminus.

~ D ~

dāktaro disertācijos gynimo taryba*doctoral thesis defence board*

Doktorantūros komiteto sudaryta mokslininkų grupė, sprendžianti mokslo daktaro laipsnio teikimą disertantui.

PASTABA: Daktaro disertacijos gynimo taryba sprendimą apie daktaro laipsnio teikimą priima išnagrinėjusi ginti pateiktą disertaciją, įvertinusi jos kokybę, atitiktį disertacijoms keliamiems reikalavimams ir disertanto mokslinį kompetentingumą.

dalinė kvalifikācija*partial qualification*

Formalaus įvertinimo ir įteisinimo proceso išdava, kuri pripažįstama, kai valstybės pripažinta institucija nusprendžia, kad asmuo pasiekė dalį studijų

programos rezultatų, ir išduoda nustatytos formos dokumentą (atestatą, diplomą, pažymą), patvirtinantį turimą asmens kompetentingumą tam tikrai profesinės veiklos daliai atlikti.

PASTABA: Dalinės kvalifikacijos pavyzdžiu gali būti per gretutines studijas įgyta dalinė (minor) kvalifikacija.

dalinės studijos

partial studies

Atskirų dalykų, modulių ar jų ciklų studijos, skirtos profesiniam tobulėjimui, keisti ar įgyti kitą profesiją, profesiniam ar bendrajam išsimokslinimui plėtoti.

PASTABA: Dalinės studijos paprastai pasirenkamos kaip dalis studijų programos arba organizuojamos kaip profesinio tobulėjimo, papildomieji, išlyginamieji ir kitokie kursai. Europos Sąjungoje populiarūs dalinių studijų programa „Socrates / Erasmus“. Dalinės studijos matuojamos ir įskaitomos pagal ECTS, o vertinimas patvirtinamas aukštosios mokyklos išduodama pažyma.

dėstymas

teaching at higher education institution

Dėstytojo mokomoji (auklėjimą, lavinimą ir tyrimų atlikimo mokymą derinanti) veikla, skatinanti studento asmeninį (bendrąjį ir specialųjį) tobulėjimą.

dėstytojas

university / college teacher

Asmuo, mokantis ir ugdamas studentus bei klausytojus aukštojoje mokykloje.

PASTABA: Aukštųjų mokyklų dėstytojų pareigybės yra šios: asistentas, lektorius, docentas, profesorius.

diplòmas

diploma

Dokumentas, patvirtinantis asmeniui suteiktą valstybės pripažintą kvalifikaciją ar kvalifikacinį laipsnį.

Pvz., profesijos bakalauro, bakalauro, magistro, mokytojo, mokslų daktaro ir pan. diplomas.

diplòmo priedėlis

diploma supplement

Kartu su aukštojo mokslo diplomu išduodamas aukštojo mokslo institucijos dokumentas, kuriame pateikiami išsamūs duomenys apie studijas ir studijavimo rezultatus (pažymiai).

PASTABA: Paprastai aukštojo mokslo diplomo priedėlyje būna įrašyta studijų trukmė, pobūdis, pakopa, turinys ir pažymiai, leidžiantys spręsti apie absolvento studijavimo pažangumą.

disertántas

candidate for the degree of PhD

Doktorantas, pateikęs baigtą daktaro disertaciją arba ją ginantis.

doktorántas

doctoral student

Trečiosios studijų pakopos studentas, siekiantis tapti kvalifikuotu tyrėju.

doktoránto dárbo plānas

work plan of a doctoral student

Individualus darbo planas, kuriame numatyti doktorantūros studijų, mokslinių tyrimų, disertacijos rengimo etapai ir terminai.

PASTABA: Kiekvieną semestrą, remiantis doktoranto darbo plano įvykdymu, sprendžiama dėl jo tolimesnių studijų.

doktoránto vadōvas

supervisor / mentor of a doctoral student

Mokslininkas, disertacijos tematika atliekantis mokslinius tyrimus ir vadovaujantis doktoranto studijoms ir moksliniams tyrimams.

PASTABA: Paprastai tai profesoriai arba pripažinti menininkai. Doktoranto vadovą tvirtina doktorantūros komitetas.

doktorantūrà

doctoral studies

Universitetinės trečiosios pakopos studijos.

Dar žr. trečioji studijų pakopa arba doktorantūros studijos.

doktorantūros komitėtas

doctoral committee

Aukšto lygio mokslininkų grupė, atsakinga už kurios nors mokslo krypties(-čių) doktorantūros studijų bei mokslinių tyrimų vykdymą.

PASTABA: Doktorantūros komitetas turinčioje doktorantūros teisė mokslo ir studijų įstaigoje organizuoja konkrečios mokslo krypties doktorantūros studijas.

doktorantūros mokyklà

doctoral school

Universiteto su kitais Lietuvos ir / arba užsienio šalių universitetais ir / arba mokslinių tyrimų institutais, kartu gavusių doktorantūros teisę bendradarbiavimo forma organizuojant doktorantūrą, kuri vykdoma institucijų sutarties pagrindu arba universiteto, jeigu jis vienas gavo doktorantūros teisę, doktorantūros organizavimo forma.

PASTABA: Doktorantūros mokykla organizuoja ir vykdo doktorantūros studijas ir atsako už jų kokybę.

doktorantūros reglameñtas

regulation of doctoral studies

Universiteto arba universiteto su kitais Lietuvos ir / arba užsienio universitetais ir / arba mokslinių tyrimų institutais parengtas ir patvirtintas doktorantūros vykdymo tvarkos aprašas.

PASTABA: Būtinasis dokumentas, siekiant doktorantūros teisės ir ją įgyvendinant.

doktorantūros stùdijos

doctoral studies

Žr. doktorantūra, trečiosios pakopos studijos.

doktorantūros téisė

license of doctoral studies

Universitetui arba universitetui su kitais Lietuvos ir / arba užsienio šalių universitetais ir / arba mokslinių tyrimų institutais Švietimo ir mokslo ministerijos suteikta teisė vykdyti mokslo ar meno doktorantūros studijas.

PASTABA: Universitetas arba universitetas su kitais Lietuvos ar užsienio universitetais ir / arba mokslinių tyrimų institutais, siekiančiais įgyti doktorantūros teisę, Švietimo ir mokslo ministerijai pagal Doktorantūros teisės suteikimo tvarkos aprašą pateikia doktorantūros projektą, pretendentų į doktorantūros komiteto narius sąrašą, kitų doktorantūroje dalyvausiančių mokslininkų, dirbančių institucijoje (institucijose), pretenduojančioje į doktorantūros teisę, sąrašą ir doktorantūros reglamento projektą.

dviguba studijų programà

double study programme

Iš dviejų lygiaverčių studijų programų sudaryta pirmosios pakopos studijų programa, kurią baigus suteikiami du kvalifikaciniai laipsniai pagal studijų programų kryptis.

PASTABA: Universitetas gali organizuoti studijų procesą taip, kad studentai galėtų įgyti dviejų skirtingų krypčių (šakų) bakalauro laipsnius lygiagrečiai studijuodami pagal dvi studijų programas. Tokiu atveju studijų apimtis turi būti ne mažesnė kaip 300 ECTS kreditų: iš jų ne mažiau kaip 165 ECTS kreditus turi sudaryti pirmosios krypties studijų dalykai, o su jais nesutampantys antrosios krypties studijų dalykai – ne mažiau kaip 135 ECTS kreditus, jei kiti abiejų krypčių studijų dalykai sutampa.

~ E ~

egzãminas

examination, exam

Studento studijavimo pasiekimų vertinimas studijų rezultatų pagrindu.

PASTABA: Egzaminavimas grindžiamas studijavimo pasiekimų vertinimo kriterijais, jam vykdyti parengiamos vertinimo priemonės. Studijavimo pasiekimų vertinimo kriterijai nustatomi remiantis suformuluotais studijų rezultatais – tai yra principinė studijų rezultatais grįstų studijų teorinė nuostata.

eksperimentinë (sociãlinë, kultũrinë) plëtrà

experimental (social, cultural) development

Moksliniais tyrimais ir praktine patirtimi sukaupu pažinimu grindžiama sisteminga pažinimo veikla.

PASTABA: Eksperimentinės plėtros tikslas – kurti naujas medžiagas, produktus ir įrenginius, diegti naujus procesus, sistemas ir paslaugas arba iš esmės tobulinti jau sukurtus ar įdiegtus, taip pat kurti, diegti arba iš esmės tobulinti moksliniais tyrimais ir praktine patirtimi sukaupu pažinimu grindžiamus žmogaus, kultūros ir visuomenės problemų sprendinius.

ekspertas

expert

Kompetentingas asmuo, gerai išmanantis atitinkamos šalies aukštojo mokslo sistemą, turintis studijų institucijų vadybos, studijų ir tyrimų organizavimo bei kokybės vertinimo ir valdymo patirtį, gebantis analizuoti didelius informacijos srautus ir priimti pagrįstus bei patikimus sprendimus, vesti diskusijas ir dirbti su skirtingo išsimokslinimo bei kultūrinio mentaliteto žmonių grupėmis ar tokio pobūdžio grupėse.

PASTABA: Ekspertas neturi turėti jokių dalykinių ryšių su vertinama institucija. Jis atlieka vertintojo ir įvertintojo funkcijas. Šis asmuo nebūtinai privalo turėti organizacijų vadybos patirties, jei atlieka studijų dalyko / modulio ar studijų programos kokybės vertinimą.

ekspertų / kolėgų atliiekamas patikrinimas

peer review

Išorinis arba vidinis įvertinimas, siekiant nustatyti profesinės veiklos atitiktį nustatytiems reikalavimams.

PASTABA: Šiuo atveju ekspertais gali būti ne tik kitų aukštųjų mokyklų, bet ir pačios aukštosios mokyklos dėstytojai, dėstantys tos pačios studijų krypties kitose studijų programose.

ekspertų vizitas

site visit

Kompetentingų asmenų vizitas į aukštojo mokslo instituciją, siekiant įvertinti studijų programos ar institucijos veiklos kokybę – tai studijų programos, institucijos / padalinio išorinio vertinimo ar akreditacijos sudėtinė dalis.

PASTABA: Dažniausiai ekspertų vizitą į aukštąją mokyklą inicijuoja akredituojanti institucija, tačiau ekspertai gali būti pakviesti ir aukštosios mokyklos iniciatyva. Prieš vizitą ekspertai susipažįsta su institucijos įsivertinimo ataskaita, kuria jie remiasi atlikdami vertinimą. Vizito metu ekspertai tiria aukštosios mokyklos veiklos ir išteklių kokybę bendraudami su institucijos administracijos nariais, akademinio personalu bei studentais, vertina aukštosios mokyklos veiklos kokybę, kokybės valdymo veiksmingumą ir našumą. Savo pastebėjimus ir rekomendacijas institucijos veiklos kokybei tobulinti ekspertai pateikia vizito ataskaitoje, kurioje aprašomi vertintos veiklos pjūviai, naudoti vertinimo

metodai, pateikiami susisteminti ir apibendrinti aukštojo mokslo institucijos veiklos kokybės vertinimo rezultatai ir suformuluotos įvertinimo išvados. Prieš pristatant oficialią vizito ataskaitą aukštojo mokslo institucija supažindinama su ataskaitos projektu ir kviečiama teikti komentarus.

Euròpos kokýbės vadýbos fòndas (EFQM)

European Foundation for Quality Management (EFQM)

Nevyriausybínė organizacija, vienijanti daugiau nei 700 organizacijų visame pasaulyje, siekiančių plėtoti kokybišką veiklą bei pirmauti savo veiklos srityje.

PASTABA: Europos kokybės vadýbos fondas (EFQM) žinomas Meistriškumo modeliu – tai praktinis įrankis, kuriuo galima matuoti ir vertinti organizacijos veiklos kokybę. EFQM modelis gali būti naudojamas kaip savęs vertinimo įrankis; kaip metodas palyginti su kitomis organizacijomis; kaip orientyras, nurodantis tobulintinas veiklos sritis; kaip bazinė organizacijos valdymo sistemos struktūra; kaip kokybės vadýbos koncepcija.

EFQM modelis grindžiamas šiais principais: orientavimasis į rezultatus; orientavimasis į vartotoją; lyderystė ir tikslo siekimas; valdymas, orientuotas į procesus ir remiamas faktais; žmonių profesinis ir asmeninis tobulėjimas bei įtraukimas; nepertraukiamas mokymasis, naujovių ieškojimas, veiklos tobulinimas, pažanga; bendradarbiavimo plėtojimas, partnerystės raida; bendra atskaitomybė visuomenei.

Euròpos kreditų pėrkėlimo ir kaupimo sistemà (ECTS)

European credit transfer and accumulation system (ECTS)

Studentų studijavimo rezultatų palyginimas, įskaitymas, kaupimas ir perkėlimas, grindžiamas kreditais (studijų rezultatais ir studento studijavimo laiku) bei įvairiais jų kaupimo deriniais, kurių pagrindu suteikiama kvalifikacija arba vienos kvalifikacijos kreditus leidžiama įskaityti kaip kitos kvalifikacijos kreditus.

PASTABA: ECTS sistema taikoma visose Bolonijos proceso šalyse.

Euròpos kvalifikacijų sàranga (EQF)

European qualifications framework (EQF)

Kvalifikacijų metasàranga, skirta Bolonijos proceso šalyse suteiktoms kvalifikacijoms tarpusavyje palyginti.

PASTABA: Pagrindiniai EQF tikslai – skatinti kvalifikacijų pripažinimą, studijų kokybę, piliečių tarptautinį mobilumą ir jų mokymąsi visą gyvenimą.

~ F ~

formalùsis švietimas

formal education

Teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotos ir vykdomos švietimo programos, kurias sėkmingai baigus suteikiamas pradinis, pagrindinis, vidurinis arba aukštasis išsimokslinimas ir / ar kvalifikacija.

formúojamasis įvėrtinimas

formative evaluation

Sprendimo priėmimas apie bet kurio studijų proceso etapo, institucijos / padalinio ar studijuojančiojo veiklos kokybės būklę, siekiant atskleisti esamos būklės priežastis ir numatyti priemones veiklos bei pasiekimų kokybei tobulinti.

PASTABA: Šis įvertinimo tipas naudojamas siekiant tobulinti įvairias studijų institucijoje / padalinyje vykdomas veiklas ir jų pasiekimus, pvz., studentų priėmimą, studijų metodų taikymą, dėstytojų profesinį tobulėjimą, studijų dalyko / modulio ar programos kokybę ir pan.

formúojamasis vėrtinimas

formative assessment

Nuolatinis vertinimas ir informacijos rinkimas, sisteminimas ir analizė, siekiant įvertinti studijų dalyko / modulio, programos, institucijos / padalinio ar studijuojančiojo veiklos kokybę bei pažangą bet kuriame veiklos etape ar sityje.

PASTABA: Formuojamasis vertinimas atliekamas siekiant surinkti detalią informaciją apie tolesnes studijuojančiojo studijų galimybes, studijų dalyko / modulio, programos studijų turinio ar studijų institucijos / padalinio veiklos koregavimo poreikius. Formuojamasis vertinimas yra efektyvus, kai siejamas su išankstiniu diagnozavimu ir grįžtamuoju ryšiu. Formuojamasis vertinimas skatina studijuojančiuosius ir studijų programų komitetus, institucijų padalinius analizuoti esamus pasiekimus, programos / institucijos studijų ar veiklos spragas, sudaro galimybes studentams ir dėstytojams geranoriškai bendradarbiauti ir tobulinti savo veiklas.

fundamenteñiniai mksliniai tyrimai

fundamental research

Ekspirimentiniai ir / arba teoriniai pažinimo darbai, atliekami siekiant, vis pirmia, igyti naujų žinių apie reiškinių esm ir / arba stebim tikrov, kartu neturint tikslo konkrečiai panaudoti gaut rezultat.

funkcinis kompetentingmas

functional competence

Specialusis kompetentingmas, grindžiamas specialiaisiais mokėjimais bei kita is kompetentingmo elementais ir būtinai sėkmingai dirbti konkrečioje profesijoje.

PASTABA: Priklausomai nuo profesijos pobūdžio skiriami įvairūs funkciniai kompetentingmai, pvz.: geodeziniai, inžineriniai, psichologiniai, sociologiniai, ekonominiai ir t. t.

gabmas

aptitude, talent, inborn ability

Vienas iš atlikimo lygmen, pasireiškiantis kaip įgimta žmogaus galia ką nors padaryti; gebėjimo prielaida.

PASTABA: Gabumai yra bendrieji ir specialieji. Specialieji gabumai lemia profesin paaukim. Profesinis pašaukimas yra profesijos pasirinkimo pagrindas.

galimbs

opportunities

SSGG analizės sudėtinė dalis – galimi teigiami studijų dalyko, programos, institucijos ar jos padalinio pokyčiai, kurie atsiskleidžia įvertinus teikiam studijų paslaugų aplinką.

PASTABA: Efektyviai išnaudojus galimybes galima pagerinti studijų dalyko / modulio, programos, institucijos ar jos padalinio veiklos kokyb ir konkurencines pozicijas aukštojo mokslo rinkoje. Galimybėms priskiriama kit Europos ali geroji patirtis aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo srityje, augantis darbdavių susidomėjimas aukštuoju mokslu ir pan.

gebėjimas

ability

Vienas iš atlikimo lygmenų, pasireiškiantis kaip socializacijos būdu iš(si)ugdytas gabumas; mokėjimo prielaida.

PASTABA: Gebėjimo atlikimo būtina, bet ne pakankama sąlyga yra žinojimas.

grėsmės

threats

SSGG analizės sudėtinė dalis – galimi neigiami studijų dalyko / modulio, programos, institucijos ar jos padalinio pokyčiai, kurie atsiskleidžia įvertinus teikiamų aukštojo mokslo paslaugų aplinką.

PASTABA: Kai kurių grėsmių išvengti neįmanoma, kai kurias grėsmes studijų programų komitetas ar institucija gali ignoruoti arba tinkamai pasirengusi siekti jų įtaką sumažinti ar jų išvengti. Grėsmėms priskiriamas politinis nestabilumas, lėšų aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo sistemai palaikyti nepakankamumas ir pan.

gretutinių studijų programà

minor study programme

Mišriosios studijų programos mažesnioji dalis, tenkinanti minimalius kitos studijų krypties, negu pagrindinės studijų programos, reikalavimus, būtinus mišriajam kvalifikaciniam laipsniui suteikti.

PASTABA: Gretutinės programos baigimas sudaro prielaidas tęsti tos pačios studijų krypties pagrindines arba, atskirais atvejais, aukštesnės pakopos studijas.

grįžtamasis ryšys

feedback

Vertinimo metu surinktos informacijos ir padarytų išvadų perdavimas asmenims ar asmenų grupei, kuriems ta informacija yra aktuali tobulinant studijų proceso ar studijų institucijos / padalinio veiklos kokybę.

PASTABA: Grįžtamasis ryšys taikomas vertinimo, įvertinimo, akreditacijos, SSGG, EFQM, TQM ar kitų procedūrų metu. Grįžtamasis ryšys teikiamas studijų proceso metu, kai dėstytojai komentuoja studentams, kaip jiems sekasi gerinti savo studijavimo pasiekimus. Grįžtamasis ryšys gali būti teikiamas apie studijų programos poreikį, kai šį poreikį tirianti grupė informuoja programos įgyvendintojus apie gautus rezultatus ir pan.

į studentą orientuotos studijos

student-centered studies

Studijos, kurios grindžiamos studijų rezultatais, t. y. studentų demonstruojamais nustatytų studijų rezultatų pasiekimo įrodymais (kompetentingumais).

PASTABA: Į studentą orientuotos studijos yra grindžiamos žiniomis, mokėjimais, vertybėmis ir požiūriais, koreliuojančiais su aktualiais ir būsimais darbo rinkos bei demokratinės visuomenės plėtros poreikiais, todėl studijos organizuojamos remiantis: a) atsakomybės, atskaitomybės, savarankiško studijavimo, pagarbos, bendradarbiavimo, įsipareigojimo tobulėti ir kitais aukštojo mokslo organizavimo principais; b) studijų tikslais, kurie grindžiami studijų rezultatais, koreliuojančiais su nacionaline ir Europos kvalifikacijų sąrangomis; c) specifiniais įrankiais tikslams pasiekti: mobilumo plėtote, ECTS sistemos diegimu, aktyviais dėstymo ir studijavimo metodais, kokybės užtikrinimo sistemomis, grindžiamomis studijų rezultatų koncepcija, kvalifikacijų ir neformalaus bei savaiminio mokymosi pasiekimų pripažinimu ir pan.; d) su studijomis susijusiais procesais: socialinių dalininkų įtraukimu į studijų proceso organizavimą ir realizavimą, parama studentams planuojant savo karjerą ir teikiant jiems būtiną socialinę paramą ir t. t.

įgūdis

mastery / proficiency / automatic skill

Vienas iš atlikimo lygmenų, pasireiškiantis kaip iki automatizmo išlavintas asmens mokėjimas; kompetentingumo kokybiškumo rodiklis, profesionalumo elementas.

PASTABA: Kuo daugiau asmens mokėjimų dėl profesinės patirties tampa įgūdžiais, tuo asmens veikla yra profesionalesnė, nes dalį savo dėmesio asmuo gali skirti kitoms profesinės veiklos problemoms spręsti.

institucijos savianalizė

institutional self-analysis

Institucijos atliekamų veiklų ar vykdomų studijų programų vidinė analizė, kurios metu interpretuojama įsivertinimo metu surinkta informacija.

PASTABA: Savianalizę atlieka vertinamos institucijos personalas.

įsivertinimas

self-evaluation

Sprendimo priėmimas apie studijų dalyko, programos, institucijos / padalinio ar studento studijavimo kokybę, pasiekimus bei pažangą, remiantis savistaba, savianalize, esamų pasiekimų lyginimu su ankstesniais, tolesnių aukštosios mokyklos tikslų bei strategijų nustatymu, kokybės kultūros plėtra.

PASTABA: Kai įsivertinimo objektas yra studijų dalyko ar programos kokybė, sprendimą priima to dalyko ar programos įgyvendinime dalyvaujantys dėstytojai, studentai ir administracijos atstovai (studijų programos komitetas); kai įsivertinimo objektas yra studijų institucijos / padalinio veiklos kokybė, sprendimą priima tos institucijos bendruomenė. Įsivertinimo ataskaitoje pateikiami visi vertinimo metu surinkti pirminiai duomenys bei jų analizė.

įsivertinimo ataskaita

self-evaluation report

Aukštojo mokslo institucijos bendruomenės parengtas dokumentas, kuriame vertinimo metu surinktų duomenų analizės pagrindu pateikiamos išvados ir pasiūlymai, kaip tobulinti studijų dalyko / modulio, studijų programos, institucijos / padalinio ar studijuojančiojo veiklos kokybę.

PASTABA: Šiame dokumente pateikiama informacija, būdinga savianalizės ataskaitai, ir įvardijamas priimtas sprendimas apie studijų dalyko / modulio, studijų programos, institucijos / padalinio, ar studijuojančiojo asmens veiklos kokybę. Įsivertinimo ataskaita yra svarbi išorinio studijų programos ar institucijos kokybės vertinimo sąlyga. Įsivertinimo ataskaitą sudaro šios dalys: bendras studijų programos ar institucijos apibūdinimas su priedais (metinė ataskaita); apibendrinti įsivertinimo rezultatai, apimantys studijų dalyko / modulio, studijų programos, institucijos / padalinio ar studijuojančiojo veiklos sričių aprašymą, įsivertintą pagal nu(si)statytus vertinimo kriterijus ir rodiklius bei nurodyta SSGG.

iškritimas iš mokyimo(si) / studijų proceso

drop-out from study process

Savanoriškas ar priverstinis studijuojančiojo pasitraukimas iš studijų proceso.

PASTABA: Pasitraukusiųjų iš studijų proceso skaičius (dalis) – kiekybinis rodiklis.

išlyginamosios studijos

bridging courses

Studijos, skirtos surinkti trūkstamiems studijų kreditams, kurių pagrindu suteikiama teisė pradėti studijuoti tos pačios pakopos kitoje tos pačios studijų srities programoje arba tos pačios krypties aukštesnės pakopos studijų programoje.

PASTABA: Išlyginamosios studijos būtinos asmenims, turintiems profesijos bakalauro kvalifikacinį laipsnį ir norintiems studijuoti universitetinėse magistrantūros studijose, apeinant bakalauro studijų pakopą, taip pat norintiems pradėti studijuoti tos pačios pakopos kitoje tos pačios studijų srities programoje. Išlyginamųjų studijų apimtis negali būti didesnė kaip 60 ECTS kreditų.

išorinis kokybės įvertinimas

external quality evaluation

Po išorinio kokybės vertinimo nepriklausomų ekspertų priimamas sprendimas, ar studijų dalyko / modulio, programos ar institucijos / padalinio kokybė atitinka nustatytus reikalavimus.

PASTABA: Įvertinimu yra grindžiama studijų programos arba institucijos akreditacija bei tolesnis studijų kokybės gerinimas.

išorinis kokybės vertinimas

external quality assessment

Informacijos rinkimas, analizė ir sisteminimas apie studijų dalyko, programos, institucijos / padalinio veiklos kokybę, kurią atlieka tos pačios (tų pačių) studijų krypties (krypčių) išoriniai ekspertai, remiantis nustatytais kriterijais ir rodikliais, siekiant išryškinti esamas stiprybes ir silpnybes.

PASTABA: Pagal nustatytus tikslus, logiką ir metodiką vertinimą atlieka ekspertas ar jų grupė, nedalyvaujantys vertinamos institucijos veikloje. Ekspertai aiškina studijų dalyko, programos, institucijos / padalinio stiprybes ir silpnybes, tačiau nepriima galutinio sprendimo, ar tam tikra veikla vykdoma tinkamai, o tik jį pasiūlo akredituojančiajai institucijai. Išorinis kokybės vertinimas vykdomas trimis etapais: a) įšvertinimo ataskaitos analizė; b) ekspertų vizitas į studijų instituciją; c) įvertinimo ataskaitos parengimas.

išorinis patikrinimas

external review

Vertinimas, atliekamas praėjus nustatytam laikui po išorinio kokybės vertinimo arba anksčiau, siekiant įsitikinti, kokia pasiekta pažanga, ar pašalinti vertinimo metu nustatyti trūkumai.

PASTABA: Išoriniai ekspertai gali būti įvairios akademinės kvalifikacijos, priklausomai nuo studijų pakopos, kuriai priskiriama vertinama studijų programa ar institucija (kolegija arba universitetas). Todėl išorinių ekspertų parinkimas ir mokymai gali būti vykdomi įvairiai.

išsimokslinimas

background

Teisės aktų nustatyta tvarka atitinkamais dokumentais (atestatais, pažymėjimais, diplomais) pripažįstama asmens įgyto išsilavinimo (žinių, mokėjimų) ir išsiauklėjimo (vertybių, požiūrių) visuminė branda.

PASTABA: Aukštasis mokslas teikia aukštąjį išsimokslinimą. Išsimokslinimas apima išsilavinimo ir išsiauklėjimo vienovę. Išsilavinimas be išsiauklėjimo, kultūros filosofijos požiūriu, yra pavojingas atskiro žmogaus ir visos žmonijos būčiai. Šiuo metu aukštajame moksle (kaip ir kituose švietimo sektoriuose) ypač pabrėžiama lavinamoji išsimokslinimo pusė, bet nepelnytai (ir pavojingai) yra apleista vertybinė išsimokslinimo pusė – išsiauklėjimas. Išsiauklėjimas lemia, kam bus panaudotas išsilavinimas – įgytos žinios ir mokėjimai. Mokslo ir studijų įstatyme (2009) bei kituose teisės aktuose šiuo metu vietoj „išsimokslinimo“ vartojamas „išsilavinimo“ terminas.

ištęstinė studijų forma

part-time studies

Studijų forma, kurios apimtis turi būti ne mažesnė kaip 30 ECTS ir ne didesnė kaip 45 ECTS kreditai per metus; tokių studijų trukmė neturi būti daugiau kaip pusantro karto ilgesnė už studijų nuolatine forma trukmę, šioms taikant 60 ECTS kreditų metinę normą.

ištęstinės studijos

part-time studies

Žr. ištęstinė studijų forma.

ištęstinių studijų studeñtas

part-time student

Studentas, studijuojantis ištęstine studijų forma aukštojoje mokykloje pagal studijų programą arba doktorantūroje.

įvertinimas

evaluation

Ekspertų sprendimo priėmimas apie studijų dalyko modulio, programos, institucijos / padalinio ar studijuojančiojo veiklos kokybę, pasiekimus ar pažangą, remiantis vertinimo rezultatais.

PASTABA: Įvertinimo formos gali būti skirstomos įvairiai: pagal objektą – institucinis, programos, dalyko, teminis arba asmens; pagal įvertinimą atliekančius asmenis – vidinis ir išorinis; pagal paskirtį – formuojamasis ir apibendrinamasis.

įvertintojas

evaluator

Vertinimo dalyvis, kuris remdamasis surinkta, susisteminta ir išanalizuota informacija siūlo sprendimą apie studijų dalyko / modulio, programos, institucijos / padalinio ar studijuojančiojo pasiekimų atitikimą nustatytiems reikalavimams ar kokybės standartams.

PASTABA: Vertinimo proceso dalyvis – vidinis ar išorinis ekspertas vertinimo metu, priklausomai nuo vertinimo fazės, vykdo skirtingas funkcijas: renka informacija, ją sistemina, analizuoja ir interpretuoja. Vertintojas, kuris dalyvauja interpretacijos, t. y. surinktos informacijos suvokimo ir įprasminimo fazėje, atlieka įvertintojo funkciją. Kvalifikuoti įvertintojai dar vadinami ekspertais. Įvertintoju gali būti asmuo arba asmenų grupė, ankstesnėje vertinimo fazėje atlikę vertintojo funkciją, tačiau vertintojo ir įvertintojo funkcijas gali atlikti ir skirtingi asmenys ar jų grupės.

jungtinė studijų programà

joint study programme

Ne mažiau kaip dviejų aukštųjų mokyklų, paprastai skirtingų šalių, vykdoma studijų programa, kurią baigus suteikiamas jungtinis kvalifikacinis laipsnis.

jungtinis láipsnis

joint degree

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam jungtinės studijų programos reikalavimus (pasiekusiam nustatytus studijų rezultatus).

~ K ~

kiekýbiniai rodikliai

quantitative indicators

Duomenys, nusakantys požymio reiškimosi intensyvumą skaitmenine išraiška; t. y. statistinė informacija, gauta naudojant tikslius matavimo įrankius pagal pasirinktą vertinimo skalę.

PASTABA: Kiekybinių rodiklių pavyzdžiai: atnaujintų studijų programų skaičius, studijuojančiųjų pažymių vidurkis, iškritusiųjų iš studijų proceso dalis (skaičius) ir pan.

klausytojas

unclassified student

Asmuo, studijuojantis pagal formalias arba neformalias švietimo programas atskirus studijų dalykus / modulius.

PASTABA: Klausytojas, susimokėjęs nustatyto dydžio mokesť, gali studijuoti tik atskirus formalios studijų programos dalykus ar modulius, pvz., norėdamas įgyti atskirus planavimo, pasiekimų vertinimo ir panašius kompetentingumus, kad jų pagrindu būtų išduoti juos liudijantys dokumentai (pažymos ar pažymėjimai).

kokybės auditas

quality audit

Studijų institucijoje taikomų kokybės užtikrinimo mechanizmų privalumų ir trūkumų sistemingas vertinimas

PASTABA: Kokybės audito paskirtis – aiškintis, ar kokybės užtikrinimo sistema veikia taip, kad būtų užtikrinta kokybė, tačiau kokybės audito metu netiriama esama studijų programos ar institucijos kokybės būklė. Kokybės audito metu vertinamos procedūros, skirtos kokybei, priimtų sprendimų įgyvendinimo efektyvumui ir numatytų tikslų pasiekimui užtikrinti.

kokybės ciklas

quality cycle

Periodiškai pasikartojantys keturi tarpusavyje susiję kokybės užtikrinimo etapai: planavimas, įgyvendinimas, vertinimas ir įvertinimas bei peržiūra.

PASTABA: Planavimas – tikslų nustatymas ir plano sudarymas; įgyvendinimas – veikla, siekiant numatytų tikslų; vertinimas ir įvertinimas – informacijos rinkimas, sisteminimas, analizė ir siūlomo sprendimo priėmimas; peržiūra – grįžtamasis ryšys ir pokyčių – kokybės tobulinimo – procedūros. Pirmi trys ciklo elementai yra prasmingi, jei realizuojamas ketvirtasis etapas. Pabaigus ketvirto etapo veiklas paprastai pasiekiamas aukštesnis kokybės lygis ir pradedamas naujas kokybės ciklas, pradedant nuo planavimo etapo. Kokybės ciklas taikomas studijuojančiojo, studijų dalyko / modulio, programos, institucijos / padalinio kokybės užtikrinimo procese ar kitoje veikloje.

kokybės gėrinimas

quality improvement

Kokybės užtikrinimo proceso dalis, apimanti priemonių visumą, kuria siekiama taip organizuoti studijų dalyko / modulio, programos ar institucijos / padalinio kokybės vadybą, kad būtų pasiekti nustatyti kokybės standartų reikalavimai.

PASTABA: Tai kokybės vertinimo metu nustatytų stiprybių plėtojimas ir silpnųjų šalinimas taip, kad studijų kokybė nuolat atitiktų standartus.

kokybės įrankiai

quality instruments

Priemonės (klausimynai, anketos, stebėjimo lapai, struktūruoti interviu ir pan.), naudojamos renkant informaciją apie studijų dalyko / modulio, programos, institucijos / padalinio ar studijuojančiojo asmens veiklos kokybės būklę.

PASTABA: Kokybės priemonių pavyzdys – semestro pabaigoje studentams pateiktos anketos apie dėstymo kokybę.

kokybės įvertinimas

quality evaluation

Pačios institucijos ar nepriklausomų ekspertų vertinimo rezultatais paremtas sprendimas, ar studijų dalyko / modulio, programos, institucijos / padalinio ar besimokančiojo veiklos kokybė, pasiekimai ar pažanga atitinka nustatytus reikalavimus.

PASTABA: Kai kuriose šalyse apsiribojama tik kokybės įvertinimu, nes manoma, kad akreditacija neskatina aukštųjų mokyklų kokybės kultūros (vertintojų ir vertinamųjų dialogo) plėtotės.

kokybės koncepcija

quality conception

Įvairius švietimo lygius ir sektorius apimanti daugiapjūvė ir dinamiškai kintanti kokybės samprata.

PASTABA: Dėl koncepcijos priklausomybės nuo požiūrių įvairovės kokybės samprata kinta priklausomai nuo: a) įvairių skirtingų studijų institucijos socialinių dalininkų interesų (institucijos vidinių normų, studijuojančiųjų, darbo rinkos atstovų, visuomenės, vyriausybės keliamų reikalavimų studijų kokybei); b) institucijos kokybės parametru (materialinio ir finansinio indėlio, atliekamos veiklos, absolventų konkurencingumo darbo rinkoje, tyrimų produkcijos kokybės, institucijos misijos ir tikslų įgyvendinimo ir pan.); c) istorinio studijų institucijos vystymosi periodo ypatybių. Žinomos įvairios kokybės koncepcijos: a) kokybė kaip išskirtinumas (angl. *exception*); b) kokybė kaip tobulumas (angl. *perfection*); c) kokybė kaip trūkumų nebuvimas (angl. *zero defects*); d) kokybė kaip atitikimas tikslui (angl. *fitness for purpose*); e) kokybė kaip ekonominis naudingumas (angl. *value for money*); f) kokybė kaip pasikeitimas (angl. *transformation*); g) kokybė kaip sėkminga veikla (angl. *successful performance*); h) kokybė kaip atitikimas reikalavimams arba standartams (angl. *conformance to requirements or standards*); i) kokybė kaip vartotojų poreikių tenkinimas (angl. *customer satisfaction*). Bolonijos procesas (1999) savo kokybės filosofiją iš esmės grindžia kaip atitikimą tikslui ir kaip atitikimą nustatytiems reikalavimams arba standartams.

kokybės kontrolė

quality control

Periodiškas ir tęstinis tarpinių ar galutinių veiklos rezultatų kokybės įvertinimas, po kurio atliekamos veiklų korekcijos kokybiškam galutiniam produktui gauti ar paslaugai suteikti; kokybės kontrolė leidžia nustatyti galutinių rezultatų atitikimą nu(s)statytiems kokybės reikalavimams.

PASTABA: Kokybės kultūros raidos pradžioje kokybės kontrolė buvo orientuota į tarpinių ir galutinių rezultatų kontrolę. Vėliau kokybės kontrolę pakeitė kokybės procesų stebėseną (kokybės monitoringas) – būdas sumažinti nuostolius, siekiant kad nukrypimai nuo kokybės reikalavimų būtų pastebimi anksčiau – ne proceso ar paslaugos suteikimo pabaigoje, bet proceso pradžioje ar bent eigoje.

kokybės kriterijai

quality criteria

Požymiai, apibūdinantys esminius reikalavimus studijų proceso, studijų dalyko / modulio, studijų programos, institucijos / padalinio ar studijuojančiojo veiklos kokybei, pagal kuriuos nustatomas kokybės standartų pasiekimo lygis ir planuojamas kokybės gerinimas arba tobulinimas.

PASTABA: Kokybės kriterijai lemia kiekybinių ar kokybinių rodiklių parinkimą ir nustatymą. Šių rodiklių pagrindu surinkti vertinimo duomenys lyginami su kokybės standartuose nustatytais reikalavimais. Kokybės kriterijų pavyzdžiai: institucijos tikslų ir misijos dermė, studijų programos ir darbo rinkos poreikių dermė, studentų ir dėstytojų aktyvumas tarptautiniuose projektuose, iškritusių studentų iš studijų proceso skaičius (dalis), dėstytojų ir studentų santykis studijų programoje ir t. t.

kokybės kultūra

quality culture (creativity)

Neatskiriama aukštojo mokslo institucijos organizacijos kultūros (kūrybos) dalis, apimanti akademinės bendruomenės pripažintas ir joje įsitvirtinusias kokybės vertybes, jų palaikymo bei vertinimo principus, funkcionuojančius įvairiose institucijos kokybės vadybos sistemose.

PASTABA: Esminis organizacijos kokybės kultūros (kūrybos) požymis – personalo profesinis tobulėjimas. Kokybė – dinamiškai kintantis reiškiny, todėl aukštojo mokslo institucijoje turi būti išplėtotą kokybės kultūros palaikymo ir plėtotės sistema, padedanti įsitvirtinti naujoms kokybės vertybėms ir jas atitinkančioms paradigmoms. Aukštojo mokslo kokybės kultūrą apibūdina šie pagrindiniai principai: kokybės užtikrinimo sistemingumas, visuotinumas ir viešumas (atskaitomybė).

kokybės kūryba

quality creation

Žr. kokybės kultūra.

kokybės matavimas

quality measurement

Veiksmas ar procesas, kuriuo nustatomas studijų kokybės objekto (institucijos / padalinio, studijų programos, studijų dalyko / modulio, studijų ar tyrimų temos ir pan.) ar jo kokybės pjūvio, kokybės požymio, rodiklio dydis, kiekis ar laipsnis.

Pastaba: Kokybės matavimas yra bendriausia kokybės vertinimo sąvoka. Konkretaus studijų kokybės objekto ar jo kokybės pjūvio vertinimas atliekamas pagal atitinkamą vertinimo skalę (pvz., kai matuojamas ilgis, naudojama ilgio skalė, kai svoris – svorio skalė ir t. t.). Vadinasi, kai matuojamas dėstytojų kompetentingumas, naudojama viena vertinimo skalė (kriterijai, rodikliai) ir metodai bei priemonės, o kai studentų pajėgumas studijuoti – kita vertinimo skalė. Tačiau abiem atvejais yra matuojamas dėstytojų kompetentingumas bei studentų pajėgumas studijuoti.

kokybės palyginamumas

quality benchmarking

Standartizuotas procesas, kurio metu renkami ir analizuojami duomenys, leidžiantys tarpusavyje palyginti ir įvertinti studijų dalykų, programų, institucijų (padalinių) veiklų (procesų) ar rezultatų kokybę.

PASTABA: Skiriamas procesų ir šių procesų rezultatų kokybės palyginimas. Procesų kokybės palyginimas leidžia išvengti nekokybiškų lyginamų procesų rezultatų.

kokybės pjūvis

quality dimension, incision

Aukštojo mokslo institucijos / padalinio veiklos sritis, reikšminga studijų kokybei ir iš esmės lemianti studijuojančiojo saviugdą bei jo pasirengimą konkuruoti kintančioje darbo rinkoje.

PASTABA: Kokybės pjūviai, pagal kuriuos atliekamas konkretus vertinimas, vadinami kokybės vertinimo sritimis. Skirtingose šalyse išskiria skirtingą skaičių kokybės pjūvių.

kokybės planavimas

quality planning

Pradinis kokybės ciklo procesas, kurio metu apibrėžiami veiklos rezultatų kokybės reikalavimai, nustatomi siekiami tikslai bei jų eiliškumas, sudaromas veiksmų planas, taip pat tiriamos sąlygos kokybei plėtoti, įvertinamos kokybės užtikrinimo mechanizmų pritaikomumo galimybės aukštojo mokslo institucijos kokybės užtikrinimo sistemoje.

PASTABA: Kokybės planavimas yra būtina pradinė dalis bet kurio proceso sėkmingam įgyvendinimui. Planavimas atliekamas prieš arba po vertinimo. Kokybės planavimas apima: produkto ar veiklos rezultato kokybės numatymą

(identifikavimą, klasifikavimą ir svarbių parametrų atskleidimą, veiklas krei-
piančias suformuluotiems tikslams pasiekti bei sudarant kokybės plėtotės sąlygas
ir nustatant kokybės galimybių ribas); kokybės procesų etapų valdymo ir vei-
klos plano parengimą; kokybės plėtotės plano detalizavimą.

kokybės plėtotė

quality enhancement

Aukštojo mokslo institucijos organizacijos kokybės kultūros kaita naujų koky-
bės vertybių pagrindu, diegiant naujas studijų kokybės ir kokybės užtikrinimo
sistemas, kriterijus, rodiklius, metodus bei priemones.

PASTABA: Kokybės plėtotės reiškinys atsirado kaip pastanga atsiliesti į dina-
miškus žinių visuomenės iššūkius. Kokybės plėtotė skiriasi nuo kokybės užti-
krinimo, kokybės gerinimo ir kokybės tobulinimo tuo, kad ji iš esmės sietina su
kokybės kultūros kaita naujų kokybės vertybių pagrindu, t. y. su inovacijomis,
eksperimentavimu ir tyrimais kokybės srityje. Kokybės plėtotė apima tokius
procesus: a) kokybės strategijos ir politikos kaitą; b) pokyčių įvertinimą ir jo re-
zultatais pagrįstą veikimą; c) naujų žinių gavimą ir jų panaudojimą inovacijoms
diegti – eksperimentavimą; d) kokybės kaitos palaikymo empirinius tyrimus.

kokybės rodikliai

quality indicators

Kokybiniai ir kiekybiniai duomenys, nusakantys studijuojančiojo studijavimo,
studijų dalyko / modulio, studijų programos, institucijos / padalinio veiklos
kokybę.

PASTABA: Naudojami vertinant konkretų studijų objektą. Kokybės rodikliai
skirstomi į kokybinius ir kiekybinius.

kokybės standartas

quality standard

Dokumentas, kuriame aprašyti studijų proceso, įgyjamos kvalifikacijos ir / arba
kvalifikacinio laipsnio, studijų dalyko / modulio, studijų programos ar institu-
cijos / padalinio veiklos vertinimo ir / arba akreditacijos reikalavimai.

PASTABA: Įvykdžius kokybės standarte nurodytus reikalavimus, vykdoma vei-
kla ir / arba jos rezultatai įvertinami kaip kokybiški. Standarto formulotės turi
būti tikslios, vienareikšmiškai suprantamos, pamatuojamos (susietos su kriteri-
jais ir rodikliais), kad juo remiantis būtų galima teisingai įvertinti, ar pasiektas

tam tikras kokybės standartas (minimalūs reikalavimai). Pagrindiniai standartai aprašo minimalius kokybės reikalavimus. Gali būti nurodyti ir aukščiausi kokybės reikalavimai.

kokybės standartinis rodiklis

quality standard indicator

Apibendrinančiais tyrimais arba susitarimu nustatytas kokybinis arba kiekybinis matmuo (norma), su kuriuo lyginamas pagal tam tikrą vertinimo sritį gautas vidinis institucijos kokybės rodiklis.

PASTABA: Kokybės standartiniai rodikliai lyginami su vidiniais institucijos kokybės rodikliais, siekiant priimti sprendimą apie tam tikro kokybės pjūvio (vertinamos srities) atitikimą nustatytiems reikalavimams.

kokybės stebėseną

quality monitoring

Periodiškas ir tęstinis tarpinių veiklų ir jų rezultatų kokybės vertinimas, kurių metu nustatoma, ar tarpinės veiklos bei jų rezultatai rodo, kad bus pasiekti kokybės standartais nustatyti galutiniai rezultatai.

PASTABA: Tai būtina kokybės užtikrinimo sistemos sudėtinė dalis, kuriai įgyvendinti reikia nu(s)istatyti tarpinių veiklų ir jų rezultatų matavimo kriterijus bei rodiklius. Kokybės stebėseną leidžia užtikrinti, kad veikla, vedanti į galutinį planuotą rezultatą, vykdoma pagal planą ir nu(s)istatytus reikalavimus, kad kokybės užtikrinimo mechanizmai funkcionuoja gerai. Kokybės stebėsenos paskirtis – operatyviai eliminuoti priežastis, sukeliančias kokybės negerėjimą arba menkėjimą.

kokybės tobulinimas

quality development

Aukštojo mokslo institucijos ar išorinės vertinimo / akreditacijos institucijos iniciatyva, kuria siekiama aukštesnės studijų kokybės, nei nustato esami nacionaliniai kokybės standartai, ir apima naujų, pažangesnių, pasaulinio lygio kokybės standartų rengimą bei priemonių ir mechanizmų jiems pasiekti sukūrimą.

PASTABA: Studijų kokybės tobulinimo poreikis atsiranda, kai realūs kokybės kaitos procesai yra labai greiti ir nespėjama parengti suderintų nacionalinių kokybės standartų.

kokybės užtikrinimas*quality assurance*

Periodiškai atliekamas studijų dalyko / modulio, programos ar institucijos / padalinio kokybės įšivertinimas ir vertinimas, kurių gautų rezultatų pagrindu gerinama studijų kokybė.

PASTABA: Kokybės užtikrinimas apima kokybės vertinimą ir jos gerinimą iki nustatytų reikalavimų (standartų). Pagrindinis kokybės gerinimo veiksnys yra akademinio personalo profesinis tobulėjimas.

kokybės užtikrinimo lygmuo*quality assurance level*

Struktūros pakopa, kurioje atliekamas kokybės vertinimas ir gerinimas.

PASTABA: Aukštojo mokslo sektoriuje įvardijami sistemos (nacionalinis) ir aukštojo mokslo paslaugų teikėjo (institucinis) lygmenys.

kokybės užtikrinimo modelis*quality assurance model*

Kokybės vertinimo ir gerinimo priemonė, apimanti procesus, būdingus kokybės ciklui, ir juos pagrindžiančią metodiką.

PASTABA: Vienas iš kokybės užtikrinimo modelio pavyzdžių yra Europos Komisijos pristatytas Bendrasis kokybės užtikrinimo modelis (angl. *Common Quality Assurance Framework (CQAF)*).

kokybės užtikrinimo sistema*quality assurance system*

Priemonių visuma, padedanti siekti, kad aukštojo mokslo institucijos veikla ir rezultatai nuolat atitiktų nu(si)statytus kokybės reikalavimus (standartus).

PASTABA: Kokybės užtikrinimo sistemos paskirtis – standartais nu(si)statyta aukšta studijų kokybė ir jos nuolatinis gerinimas, išryškinant stipriąsias ir silpnąsias studijų proceso puses, plėtojant kokybės kultūrą institucijoje.

kokybės vadýba*quality management*

Priemonių sistema, apimanti studijų kokybę nusakančių duomenų pateikimo, sisteminimo, apskaitos, panaudojimo ir įvertinimo planavimą, organizavimą, kontrolę bei gerinimą, tobulinimą arba plėtotę, siekiant užtikrinti institucijos nu(si)statytą kokybės standartų pasiekimą.

PASTABA: Kokybės vadyba yra sudėtinė aukštojo mokslo sistemos ir atskiros institucijos valdymo funkcijos dalis, nustatanti kokybės kultūros strategiją, politiką, tikslus, darbo, laiko, žmogiškųjų ir kitų išteklių paskirstymą. Kokybės vadyba realizuojama šiais procesais: planavimu, organizavimu, įgyvendinimu ir kontrole.

kokybės vėrtinimas

quality assessment

Faktų ir kitos informacijos rinkimas, sisteminimas ir analizė, siekiant priimti sprendimą apie studijų dalyko / modulio, programos, institucijos / padalinio kokybę ar studento pažangą ir pasiekimus.

PASTABA: Kokybės vertinimas yra kokybės gerinimo pagrindas.

kokybės vėrtinimo kritèrijai

quality assessment criteria

Požymiai, kuriais remiantis renkama informacija apie studijuojančiojo, studijų dalyko / modulio, programos, institucijos / padalinio veiklos atitikimą kokybės standartams (reikalavimams).

PASTABA: Kokybės vertinimo kriterijai yra požymiai, kurie išsamiausiai nuskaido vertinamo reiškinio kokybę. Šie požymiai gali būti išoriniai (pvz., studijų programoje įgyjamų kompetentingumų dėrmė su darbo rinkos poreikiais) ir vidinės (pvz., studijų metodų taikymo pagrįstumas).

kokybės vėrtinimo metodai

quality assessment methods

Informacijos apie studijų dalyką / modulį, programą, instituciją / padalinį ar studijuojančiojo pasiekimus rinkimo, sisteminimo ir analizės būdai, kurių pasirinkimą lemia daugelis veiksnių: vertinimo metodologija, tikslai, objektas, galimybės ir pan.

PASTABA: Dažniausiai taikomi kokybės vertinimo metodai yra ekspertinis, dokumentų analizės, anketavimo, interviu, pokalbio, stebėjimo ir kt.

kokybės vėrtinimo objektas

quality assessment object

Studijų procesai, rezultatai, reiškiniai ir pan., kuriuos galima vertinti atskirai kaip savarankiškus darinius.

PASTABA: Kokybės vertinimo objektu gali būti studijuojantysis, studijų dalykas / modulis, studijų programa, atskiras kokybės pjūvis, institucija / padalinys ir kita. Literatūroje apie studijų kokybę vertinimo objektai dar įvardijami vertinimo lygmenimis.

kokybės vertinimo rodikliai

quality assessment indicators

Kokybiniai ir kiekybiniai duomenys, nusakantys kriterijų reiškimosi intensyvumą vertinamų veiklos sričių (kokybės pjūvių) atžvilgiu.

PASTABA: Surinkta informacija (gauti duomenys) apie konkrečios aukštojo mokslo institucijos veiklos sritis vadinami vidiniais institucijos kokybės rodikliais. Siekiamą kokybės būklę apibūdinantys duomenys, su kuriais palyginami institucijos rodikliai, aiškinantis surinktos informacijos prasmę, vadinami kokybės standartiniais rodikliais. Kokybės vertinimo rodikliai skiriami į kiekybinius (išreiškiamus konkrečiais skaičiais, procentais ir pan.) ir kokybinius (skirtus nustatyti turinio vertę, prasmę) rodiklius.

kokybės vertinimo sistema

quality assessment system

Kokybės vertinimo elementų visuma tarpusavyje susieta tam tikrais priklausomybės ryšiais.

PASTABA: Šią sistemą sudaro vertinimo objektas (studijų dalykas / modulis, studijų programa, institucija / padalinys) ir vertintojai; sistemos funkcionavimą nusako vertinimo etapai; sistema gali atlikti atsiskaitomybės, informavimo, palyginamumo ir studijų kokybės tobulinimo funkcijas.

kokybės vertinimo sritys

quality assessment fields

Aukštojo mokslo institucijos / padalinio veiklos sritys (kokybės pjūviai), kurių kokybė tiriama konkretaus vertinimo metu.

PASTABA: Kokybės vertinimo sričių pasirinkimas priklauso nuo vertinimo tikslų.

kokybės vertinimo standartas

quality assessment standard

Aukštojo mokslo (studijų) kokybės pjūvių, kriterijų ir standartinių rodiklių sistema, apibrėžianti reikalavimus, kurių turi būti laikomasi siekiant sudaryti tinkamas sąlygas asmens saviugdai plėtoti, kvalifikacijai įgyti ir pasirengti

sėkmingai konkuruoti kintančioje darbo rinkoje bei dalyvauti demokratinės visuomenės plėtros procesuose.

PASTABA: Šis dokumentas – studijų kokybės gairės, juo naudojamosi atliekant vidinį ar išorinį kokybės vertinimą bei siekiant kokybės užtikrinimo aukštojo mokslo institucijoje.

kokybiniai rodikliai

qualitative indicators

Duomenys požymio turinio vertingumui ir prasmingumui atskleisti.

PASTABA: Kokybinių rodiklių pavyzdžiai: veiklos planų tikslingumas, studijų metodų ir formų taikymo lankstumas, vertinimo kriterijų aiškumas.

kolėgija

college

Aukštoji mokykla, kurioje vykdomos pirmosios pakopos profesijos bakalauro studijos, plėtojami taikomieji moksliniai tyrimai ir / arba profesionalusis menas.

PASTABA: Kolegijoje paprastai vykdomos pirmosios pakopos studijos, bet kai kuriose užsienio šalyse vykdomos ir antrosios pakopos profesijos magistro studijos. Anglosaksų šalyse bei šalyse, perėmusiose anglosaksų aukštojo mokslo sistemą, terminas college paprastai reiškia universitetinio lygmens aukštąją mokyklą. Dar žr. aukštoji mokykla.

kolėginės studijos

college studies

Kolegijoje vykdomos pirmosios pakopos studijos – profesijos bakalauro studijos.

kolėginių studijų programà

college studies programme

Studijų programa, vykdoma kolegijoje.

PASTABA: Įvykdžius kolėginių studijų programos reikalavimus, suteikiamas profesijos bakalauro kvalifikacinis laipsnis.

kompetentingumo elementas

element of competence

1) Nustatyti ir aprašyti reikalavimai, būtini asmens kompetentingumui iš(si)-ugdyti. 2) Pademonstruota asmens kompetentingumo dalis.

PASTABA: Kompetentingumo elementus sudaro žinios, mokėjimai, vertybės ir požiūriai, kurie paprastai yra aprašomi (vertybės ir požiūriai – rečiau) profesijos standartuose, kvalifikacijos aprašuose, studijų programose ir kituose studijas reglamentuojančiuose dokumentuose.

kompetingumas

competence

Praktiškai patikrintas gebėjimas integruotai ir tikslingai panaudoti įgytus mokėjimus ir kitus kompetentingumo elementus įvairiose darbo ar studijų situacijose, taip pat tobulėti profesiskai bei asmeniškai.

PASTABA: Kompetingumas yra pagrindas kvalifikacijai ar kvalifikaciniam laipsniui suteikti. Kompetingumą sudaro mokėjimų deriniai (mokėjimo elementai yra žinios, veiksmai ar operacijos, vertybės ir požiūriai). Žmogus, įgijęs tam tikrus paskirus mokėjimus ar jų derinius, nebūtinai bus kompetingas. Kompetingumą būtina pademonstruoti tam tikrame kontekste ir su tam tikromis priemonėmis, norint, kad autoritetinga institucija suteiktų kvalifikaciją. Pvz., šis studentas parodė deramą kompetingumą, todėl jam suteikta kvalifikacija (arba jos dalis – kreditai). Kompetingumas nusakomas būtinu mokėjimų skaičiumi ir jų kokybe (mokėjimų diapazonu, angl. *range*), mokėjimu iš viso turimo mokėjimų diapazono atsirinkti tokius mokėjimus (atrankumu, angl. *selectivity*), kurie atitinka užduoties ir aplinkos, kurioje atliekama užduotis, pobūdį (kontekstą (angl. *context*), vaidmenį (angl. *role*), mokymąsi mokyti (angl. *learning to learn*) ir išvalgą (angl. *insight*). Jei nors viena iš šių sąlygų nėra tenkinama, kompetingas asmuo turi sugebėti juos pats savarankiškai išsiugdyti (mokėjimas mokyti). Kompetingumas yra nedetalizuotas studijų rezultatas. Kompetingumas yra neatskiriama asmens dalis, kurią jis gali pademonstruoti, ir nedetalizuotas studijų rezultatas.

kompetingumų grūdziamas studijavimas

competence-based learning

Mokėjimų (pažintinių, bendrųjų ir funkcinių) ugdymas pagal nu(si)statytus reikalavimus ir mokymas(is) juos integraliai panaudoti įvairiose darbo ar studijų situacijose, siekiant, kad būtų suteikta atitinkama kvalifikacija ar teisė užimti atitinkamas pareigas.

PASTABA: Mokėjimai ir jų deriniai bei tinkamas jų panaudojimas tam tikromis aplinkybėmis yra kompetingumo pagrindas.

kompetingumą grindžiamas studijų turinys

competence-based curriculum

Studijų turinys, parengtas pagal nustatytus kompetingumus (studijų rezultatus) ir skirtas išmokyti integraliai panaudoti įgytus kompetingumus įvairiose darbo ar studijų situacijose.

kontaktinė valanda

contact hour

Valstybės arba aukštosios mokyklos reglamentuotas artimos valandai (pvz., 45–60 min.) trukmės dėstymo arba kitos studijų veiklos laikas, per kurį dėstytojas tiesiogiai bendrauja su studentu ar studentų grupe.

PASTABA: Kontaktinėmis valandomis matuojama seminarų, paskaitų, laboratorinių darbų ir pan. trukmė. ECTS sistemoje kontaktinė valanda lygi akademiškai valandai (45 min.), tuo tarpu savarankiškas studentų krūvis ECTS sistemoje skaičiuojamas astronominėmis valandomis (60 min.).

kontroliniai parāmetrai

reference points

Rodikliai, kuriais remiantis galima palyginti studijų programas ir nustatyti, ar jų kokybė atitinka standartų, reglamentų ar kvalifikacijos aprašų reikalavimus.

PASTABA: Dažniausiai naudojami kokybės monitoringo ar palyginamumo tikslais.

kreditas

credit

Studijų dalyko ar modulio apimties matavimo vienetas, kurį sudaro tipinio studento studijavimo laikas, reikalingas studijų rezultatams pasiekti.

PASTABA: Vienų studijų metų 1600 valandų atitinka 60 ECTS kreditų. MSĮ apibrėžta kaip „studijų dalyko apimties vienetas, kuriuo matuojami studijų rezultatai ir studento darbo laikas“. Kitose ne Bolonijos proceso šalyse (pvz., Naujojoje Zelandijoje) kredito valandų skaičius gali nesutapti su ECTS kredito valandų skaičiumi.

kreditų kaupimas

credit accumulation

Kreditų rinkimo procesas, siekiant patenkinti kvalifikacijos suteikimui keliamus reikalavimus.

Pvz., bakalauro kvalifikaciniam laipsniui įgyti, priklausomai nuo studijų krypties ir kitų studijų parametrų, būtina surinkti nuo 180 iki 240 kreditų.

kreditų lygmuo

credit level

Studijų sudėtingumo rodiklis, kurį nusako studijų rezultatai ir jiems pasiekti skiriamas studijų laikas.

PASTABA: Kreditų lygmuo gali būti grindžiamas semestru, kuriame studijuojama (pirmas, antras, trečias ir t. t.), studijų pakopa (bakalauro, magistro).

kreditų pėrkėlimas

credit transfer

Vieną kvalifikaciją suteikiančioje studijų programoje įgytų kreditų panaudojimas kitos studijų programos reikalavimams tenkinti.

Pvz., gali būti perkeliama bendrojo išsimokslinimo bloko kreditai iš vienos tos pačios kvalifikacijų sąrangos lygmens studijų programos į kitą.

kreditų tipas

credit type

Studijų programos dalyko ar modulio statuso kokybinis rodiklis.

PASTABA: Kreditų tipas nurodo, ar studijų dalykas / modulis yra pagrindinės studijų krypties, bendrųjų universitetinių ar gretutinių studijų dalykas / modulis, privalomųjų, specialiųjų, laisvai pasirenkamų ar praktinių studijų dalykas / modulis.

kvalifikācija

qualification

Formalaus vertinimo ir įteisinimo proceso rezultatas, kuris įsigalioja, kai valstybės pripažinta institucija nusprendžia, kad asmuo pasiekė studijų programos rezultatus, ir išduoda nustatytą dokumentą (atestatą, pažymėjimą, diplomą ar pan.), patvirtinantį turimą asmens kompetentingumą tam tikrai profesinei veiklai vykdyti.

PASTABA: Kvalifikaciją apibūdinti galima ir paprasčiau – tai dokumentas, liudijantis asmens turimą tam tikro lygmens kompetentingumą. Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąranga numato tris kvalifikacijų pakopas (lygmenis): bakalauro, magistro ir daktaro.

kvalifikaciją suteikianti (pripažįstanti) institucija

qualification awarding (recognizing) body

Institucija, patvirtinanti asmens studijavimo rezultatų atitiktį nustatytiems kvalifikaciniais reikalavimams (profesijos standartams, reglamentams, kvalifikacijos aprašams ir pan.).

PASTABA: Tai gali būti bet kuri akredituota aukštoji mokykla (kolegija, akademija, seminarija, universitetas ir pan.).

kvalifikacijos aprašas

qualification description

Studijų rezultatų sistema, aprašyta ją nusakančiais kompetentingumais ar jų elementais, būtinais atitinkamai profesinei veiklai vykdyti.

PASTABA: Studijų rezultatų ir kompetentingumo elementai paprastai būna tie patys (pvz., žinios, mokėjimai, vertybės ir požiūriai arba žinios, mokėjimai ir kompetentingumas). Sudėtingesnė profesinė veikla aprašoma sudėtingesne studijų rezultatų sistema, nes reikalauja aukštesnio asmens kompetentingumo lygmens.

kvalifikacijos lygmuo aprašas

qualification level descriptor

Dokumentas, apibrėžiantis kurio nors kvalifikacijų sąrangos lygmens studijų rezultatus (žinias, supratimą, mokėjimus, vertybes, požiūrius ir būtiną pademonstruoti veiklos kompetentingumo lygmenį).

PASTABA: Paprastai sudaromi lygmenų aprašų rinkiniai. Kai kurie lygmens rodikliai atlieka tam tikro kvalifikacijų lygmens bendrą kvalifikacijų vardiklių funkciją, t. y. minimalių reikalavimų (standartų) funkciją. Kiti lygmens rodikliai apibrėžia studijų rezultatus, kurie nebūtinai turi būti įvardyti atitinkamo lygmens kvalifikaciją apibrėžiančiuose aprašuose (įvairių studijų dalykų studijų rezultatai skirtingais studijų metų semestrais įvairiose studijų pakopose).

kvalifikacijos lygmuo kriterijai

criteria of a qualification level

Studijų rezultatų sudėtingumas, pasireiškiantis būtinu veiklos kompetentingumo (savarankiškumo ir atsakomybės) demonstravimu įvairiose darbo ar studijų situacijose.

PASTABA: Studijų rezultatų sudėtingumą lemia juos sudarantys elementai: žinios, mokėjimai (lemia savarankiškumo sudėtingumą) bei vertybės ir požiūriai (lemia atsakomybės sudėtingumą).

kvalifikacijos lygmuo

qualification level

Kvalifikacijų sąrangos dalis (vienetas), kuriai gali būti priskiriama tipinė kvalifikacija.

PASTABA: Europos kvalifikacijų sąrangą sudaro 8 lygmenys, Škotijos – 12, Airijos 10, Lietuvos – 8 ir t. t. Bet kuri Bolonijos proceso šalyje suteikiama kvalifikacija, esanti tos šalies nacionalinėje kvalifikacijų sistemoje, turi būti pagrįstai priskiriama vienam ar kitam nacionalinės kvalifikacijų sąrangos lygmeniui. Pvz., magistro kvalifikacinis laipsnis priskiriamas 7 EQF ir Lietuvos nacionalinės kvalifikacijų sąrangos lygmenims, bet 11 Škotijos kreditų ir kvalifikacijos sąrangos lygmeniui.

kvalifikacijos pripažinimas

recognition of a qualification

Kitoje institucijoje ar šalyje įgytos kvalifikacijos oficialus įvertinimas ir patvirtinimas, kad ji atitinka nustatytus reikalavimus (standartus) ir konkretų pripažįstančios šalies kvalifikacijos lygmenį.

PASTABA: Kvalifikacija gali būti pripažįstama ir įvertinus neformalaus ir / arba savaiminio mokymosi pasiekimus.

kvalifikacijos suteikimas

qualification award

Dokumento (atestato, diplomo, pažymos), liudijančio valstybės nustatytą kvalifikacijos lygmenį ir pobūdį, išdavimas studijavimo rezultatų pagrindu.

PASTABA: Kvalifikaciją suteikia tokią teisę turinti valstybės įgaliota institucija, pvz., aukštoji mokykla.

kvalifikacijų palyginimas

comparison of qualifications

Atestatų, diplomų, pažymų ir analogiškų dokumentų atitikties vienas kitam nustatymas pagal juos nusakančius kriterijus ir paskirtį.

PASTABA: Kvalifikacijos palyginamos remiantis kvalifikacijų aprašais, reglamentais ar profesijų standartais, aprašytais studijų rezultatais ir / arba jų elementais. Pvz., Lietuvos kvalifikacijų sąrangą aprašyta tik vienu studijų rezultatų elementu – kompetentingumu.

kvalifikacijų registras

qualifications register

Valstybės patvirtintas oficialus teikiamų ir teisės aktų nustatyta tvarka išduodamais diplomais ir pažymomis pripažįstamų kvalifikacijų sąrašas.

PASTABA: Nacionaliniame kvalifikacijų registre fiksuojamos visos toje šalyje teikiamos kvalifikacijos.

kvalifikacinis laipsnis

qualification degree

Laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam kurios nors aukštojo mokslo studijų pakopos programos reikalavimus (trečiojoje pakopoje – apgy-nusiam daktaro disertaciją arba meno projektą).

PASTABA: Lietuvoje kvalifikacinių laipsnių sistemą sudaro profesijos bakalauro, bakalauro, magistro, meno arba teologijos licenciato, mokslo arba meno dak-taro laipsniai.

laipsnį suteikianti studijų programà

degree study programme

Studijų programa, skirta aukštojo mokslo kvalifikaciniam laipsniui įgyti.

laipsnio nesuteikianti studijų programà

non-degree study programme

Studijų programa, skirta kvalifikacijai įgyti arba savarankiškai praktinei veiklai pasirengti.

PASTABA: Tokio pobūdžio studijų programos dažniausiai yra skirtos dirban-tiems specialistams profesiskai tobulintis arba jiems perkvalifikuoti.

lāvinimas

training

Žinių ir žinojimo teikimas, supratimo, mokėjimų ir įgūdžių ugdymas, plėto-jant fizines ir dvasines asmens prigimtines galias bendrųjų žmogiškų vertybių pagrindu.

magistrantūra

master's studies

Universitetinės antrosios pakopos studijos. Dar žr. antroji studijų pakopa, vientisosios studijos.

magistras

master

Asmuo, sėkmingai baigęs magistratūros studijas ir turintis magistro diplomą.

magistro laipsnis

master's degree

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam universitetinės aukštosios mokyklos antrosios pakopos arba vientisosjų universitetinių studijų programos reikalavimus (pasiekusiam nustatytus studijų rezultatus).

magistro studijos

master's studies

Žr. magistrantūra.

mėno daktaras

doctor of art

Asmuo, sėkmingai baigęs meno doktorantūros studijas, apgynęs meno projektą ir turintis meno daktaro diplomą.

mėno daktaro laipsnis

doctoral degree in art

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam trečiosios pakopos studijų programos reikalavimus ir apgynusiam meno projektą.

PASTABA: Meno daktaro diplome nurodoma, kokios meno krypties suteiktas kvalifikacinis daktaro laipsnis.

mėno doktorantūra

doctoral studies of art

Universitetinės trečiosios pakopos studijos, kuriomis siekiama rengti tyrėjus menininkus, kurie mokėtų kurti, interpretuoti ir plėtoti meno praktika pagrįstus tyrimus.

PASTABA: Meno projektą apgynusiems asmenims suteikiamas meno daktaro laipsnis. Dar žr. trečioji studijų pakopa.

mėno doktorantūros studijos

doctoral studies of art

Žr. meno doktorantūra.

mišrioji studijų programà

combined study programme

Iš pagrindinių (major) ir gretutinių (minor) studijų programų sudaryta pirmosios pakopos studijų programa, kurią baigus suteikiamas mišrusis laipsnis.

mišrùsis láipsnis

combined degree

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam pirmosios pakopos mišriosios studijų programos reikalavimus (pasiekusiam nustatytus studijų rezultatus) ir susidedantis iš pagrindinės bei gretutinės studijų krypties laipsnių.

mokėjimas

skill

1) Vienas iš atlikimo lygmenų, kompetentingumo pagrindas, rodantis gebėjimą tinkamai atlikti profesinį veiksmą (ar dalį profesinės veiklos); įgūdžio prielaida. 2) Kvalifikacijos apraše, profesijos standarte, studijų programoje ar panašiuose dokumentuose aiškiai aprašytas profesinio veiksmo (ar dalies profesinės veiklos) atlikimo reikalavimas. 3) Mokymo ar studijų procese pagal nustatytus reikalavimus išplėtotas (artikuliuotas) gebėjimas.

PASTABA: Mokėjimą sudaro žinios, veiksmai ar operacijos, vertybės ir požiūriai. Mokėjimas yra patikrintas asmens gebėjimas atlikti profesinį veiksmą ar dalį veiklos pagal kvalifikacijos apraše, profesijos standarte ar studijų programoje aprašytus reikalavimus. Mokėjimai gali būti pažintiniai, bendrieji, funkciniai. Mokėjimų deriniai yra kompetentingumo pagrindas. Pademonstruoto

kompetentingumo pagrindu suteikiama (arba pripažįstama) kvalifikacija ir išduodamas atitinkamas pažymėjimas (diplomas).

móksliniai tyrimai ir eksperimentinė (sociálinė, kultūrinė) plėtrà

research and experimental (social, cultural) development

Sisteninga kūrybinė gamtos, žmogaus, kultūros ir visuomenės pažinimo veikla bei jos rezultatų panaudojimas.

PASTABA: Moksliniai tyrimai būna fundamentiniai ir taikomieji.

mókslininkas

scientist, scholar

Tyrėjas, turintis mokslo daktaro laipsnį.

mókslo (mėno) sklaidà

dissemination of research (art) to the public

Visuomenės supažindinimas su moksliniais tyrimais, meno kūryba.

mókslo dāktaras

doctor of science

Asmuo, sėkmingai baigęs mokslo doktorantūros studijas, apgynęs daktaro disertaciją ir turintis mokslo daktaro diplomą.

mókslo dāktaro láipsnis

doctoral degree in science / PhD

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam trečiosios pakopos studijų programos reikalavimus ir apgynusiam mokslo disertaciją.

PASTABA: Mokslo daktaro diplome nurodoma, kokios mokslo krypties suteiktas kvalifikacinis daktaro laipsnis.

mókslo doktorantūrà

doctoral studies in science

Universitetinės trečiosios pakopos studijos, kuriomis siekiama rengti mokslininkus, kurie mokėtų savarankiškai atlikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros darbus ir spręsti mokslo problemas.

PASTABA: Mokslo disertaciją apgynusiems asmenims suteikiamas mokslo daktaro laipsnis. Dar žr. trečioji studijų pakopa.

mókslo doktorantūros stùdijos

doctoral studies in science / PhD studies

Žr. mokslo doktorantūra.

mókslo ir stùdijų institucija

research and higher education institution

Juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – studijų vykdymas ir su studijomis susijusi veikla ir / arba moksliniai tyrimai ir eksperimentinė (socialinė, kultūrinė) plėtra.

Pvz., aukštoji mokykla, universitetas ir pan.

mókslo ir stùdijų institucijos personālas

staff of a research and higher education institution

Mokslo ir studijų institucijos dėstytojai, mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai, administracija ir kiti darbuotojai.

PASTABA: Tai asistentai, lektorai, docentai, profesoriai, mokslo darbuotojai, referentai, laborantai, dekanai, prorektorai, rektorai, katedrų vedėjai, finansų, personalo, buhalterijos, ūkio ir kitų tarnybų darbuotojai.

~ N ~

nacionālinė kvalifikacijų sąranga

national qualifications framework

Priemonė, skirta šalies kvalifikacijoms klasifikuoti į tam tikrus lygmenis pagal konkrečius kriterijus – studijų rezultatus ir studijų trukmę.

PASTABA: Nacionaline kvalifikacijų sąranga siekiama integruoti ir suderinti nacionalinę kvalifikacijų sistemą, pagerinti jos skaidrumą, prieinamumą, kvalifikacijų įgijimą ir jų kokybę darbo rinkos ir visuomenės poreikių atžvilgiu.

nacionālinė kvalifikacijų sistemà

national qualifications system

Šalies kvalifikacijų sankloda, nusakanti mokymosi ir studijavimo pasiekimų pripažinimą, jų susiejimą su darbo rinkos ir visuomenės poreikiais.

PASTABA: Nacionalinė kvalifikacijų sistema yra aprašoma bei palaikoma kvalifikacijų projektavimo, vertinimo ir pripažinimo, sistemos valdymo ir kokybės užtikrinimo procesais bei priemonėmis.

nacionalinė studijas reglamentuojančių aprašų sąranga *national framework of descriptions regulating studies*

Nacionalinė studijas reglamentuojančių aprašų sąranga yra tokia: studijų pakopų aprašai; studijų krypčių (krypčių grupių, sričių) aprašai; studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašai; studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašas.

PASTABA: Nacionalinė studijas reglamentuojančių aprašų sąranga aprašo egzistuojančią nacionalinę studijas reglamentuojančių aprašų sistemą. Tai svarbūs dokumentai studijų kokybei gerinti.

nacionalinė studijas reglamentuojančių aprašų sistema *national system of descriptions regulating studies*

Studijų pakopų aprašai, studijų krypčių aprašai, studijų programų bendrieji reikalavimai ir studijų programų aprašų rengimo gairės, grindžiamos nacionaline studijas reglamentuojančių aprašų sąranga.

PASTABA: Nacionalinė studijas reglamentuojančių aprašų sistema atspindi egzistuojančius dokumentus, kuriais remiamasi vertinant studijų kokybę. Tai svarbūs dokumentai studijų kokybei užtikrinti.

našumas (studijų kokybės) *efficiency (quality of studies)*

Geriausių rezultatų pasiekimas mažiausiomis sąnaudomis.

PASTABA: Didesnis našumas pasiekiamas tuomet, kai tas pats studijų institucijos teikiamų paslaugų kiekis, atitinkantis kokybės reikalavimus, suteikiamas mažesnėmis sąnaudomis.

nuolatinė studijų forma *full-time studies*

Pagrindinė studijų forma, kurios apimtis turi būti ne mažesnė kaip 45 ECTS ir ne didesnė kaip 60 ECTS studijų kreditų per metus.

nuolatinės studijos *full-time studies*

Žr. nuolatinė studijų forma.

nuolatinis vėrtinimas

continuous assessment

Vertinimo sistema, kurioje studento atlikti darbai bei kiti pasiekimai vertinami visos programos ar studijų dalyko studijavimo metu, o gauti įvertinimai jungiami prie galutinio įvertinimo.

PASTABA: Pavyzdžiui, kaupiamojo balo vertinimo sistema.

nuolatinių stūdijų studeñtas

full-time student

Studentas, studijuojantis nuolatine studijų forma aukštojoje mokykloje pagal studijų programą arba doktorantūroje.

~ P ~

pagrindinių stūdijų programà

major study programme

Mišriosios studijų programos didesnioji dalis, kurià baigus suteikiamas pagrindinės profesinės veiklos srities kvalifikacinis laipsnis.

PASTABA: Pagrindinių studijų programos baigimas leidžia absolventui pradėti darbinę veiklą pagal suteiktą kvalifikaciją arba tęsti studijas giminingos studijų srities aukštesnėje studijų pakopoje.

palyginamūmas

benchmarking

Įvertinimo laipsnis, rodantis, kiek objektai, duomenys, informacija ar kitokie dalykai tarpusavyje gali skirtis arba skiriasi.

pasirenkamasis stūdijų dalykas / mōdulis

optional study subject / module

Studijų dalykas arba modulis, kuris gali būti pasirenkamas kaip studijų programos dalis, tačiau nėra privalomas visiems studentams.

paskėsnės veiklos

follow-up

Veiksmai, kurių numatoma imtis aukštojo mokslo institucijoje atlikus kokybės į(si)vertinimą, siekiant pašalinti silpnybes, nurodytas į(si)vertinimo ataskaitoje.

PASTABA: Šių veiklų vykdymas pagrindžiamas kokybės gerinimo ar tobulinimo plane.

pažintinis kompetentingumas

cognitive competence

Specialusis kompetentingumas, grindžiamas pažintiniais mokėjimais, bendraisiais ir specialiaisiais pažinimo principais bei metodais, būdingais konkrečiai profesijai.

PASTABA: Skiriami įvairūs pažintiniai kompetentingumai (pvz., priklausomai nuo profesijos – geodeziniai, inžineriniai, psichologiniai, sociologiniai, ekonominiai ir pan.).

pažymà

certificate, transcript of records

Įstatymų nustatyta tvarka aukštosios mokyklos išduodamas dokumentas, kuriame nurodoma, kokie studijų programos dalykai ar moduliai buvo baigti ir kaip jie buvo įvertinti.

PASTABA: Paprastai pažyma liudija tam tikro kvalifikacijos lygmens dalies kvalifikacijos (kreditų) suteikimą.

pažymys

grade / mark

Atskiro studijų programos dalyko ar modulio, grindžiamo aiškiais studento tinkamo atlikimo demonstravimo kriterijais visaapimantis baigiamasis įvertinimas, išreikštas skaitmeniniu, raidiniu arba kitos formos matu.

PASTABA: Pažymiui nustatyti paprastai naudojama rangavimo skalė su vertingumo (kokybės) rodiklių aprašais. Jei institucija pažymiui suteikia specifinę reikšmę ar prasmę, tai ji turi būti paaiškinta studijų programos, dalyko ar modulio apraše. Paprastai pažymių skalė sudaroma siekiant trijų pagrindinių tikslų: a) nustatyti, kurie studentai pasiekė studijų rezultatais apibrėžtus reikalavimus; b) nustatyti, kurie studentai nepasiekė studijų rezultatais apibrėžtų reikalavimų; c) nustatyti tų studentų, kurie pasiekė studijų rezultatais apibrėžtus reikalavimus, pasiekimų vertingumo (kokybės) rodiklį. Kaupiamojo balo sistemoje turi būti aprašyta ir minimalių reikalavimų netenkinanti pažymių skalė (Lietuvos 10 balų vertinimo sistemos atveju – pažymiai 1, 2, 3 ir 4).

pirmóji stùdijų pakópa

first cycle

Universitetinės arba koleginės studijos, kuriomis siekiama kvalifikacinio bakalauro arba profesijos bakalauro laipsnio ir rengiamasi magistratūros studijoms arba praktinei veiklai.

PASTABA: Pirmosios pakopos studijų programos apimtis yra ne mažesnė kaip 180 ir ne didesnė kaip 240 ECTS kreditų. Studijų pabaigoje ginamas baigiamasis bakalauro darbas (atskiris atvejais laikomas kvalifikacinis egzaminas). Nuolatinės pirmosios pakopos studijos dažniausiai trunka nuo 3 iki 4 metų. Baigusieji pirmosios pakopos studijas ir įgijusieji bakalauro arba profesijos bakalauro išsimokslinimą gali tęsti studijas magistrantūroje (profesijos bakalauro atveju būtinos išlyginamosios studijos).

pirmósios stùdijų pakópos láipsnis

first cycle degree

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam aukštosios mokyklos pirmosios pakopos studijų programos reikalavimus (pasiekusiam nustatytus studijų rezultatus).

PASTABA: Tai profesijos bakalauro, bakalauro laipsnis. Pagal Bolonijos deklaraciją studijų trukmė paprastai ne mažesnė kaip 3 metai (180 ECTS kreditų).

póžiūris

attitude

- 1) Kompetentingumo elementas, aprašytas pagal aiškiai nustatytus etinius reikalavimus, kaip vertinti įvairius profesinius ir / arba socialinius reiškinius.
- 2) Kompetentingumo elementas, kurį lemia asmens vertybės ir kuris rodo asmens mokėjimą vertinti įvairius profesinius ir / arba socialinius reiškinius.

práktinės stùdijos

practical studies

Profesijai reikalingų žinių įgijimas ir esminių funkcinių, pažintinių bei bendrųjų mokėjimų ugdymas ir tobulinimas praktikų bei praktinio rengimo (praktikumų, laboratorinių darbų, seminarų, įvairių projektų ir pan.).

PASTABA: Praktikos organizuojamos įvairiai ir paprastai atliekamos institucijose, kurių veikla susijusi su būsima studento profesine veikla. Kitos praktinės studijos gali būti atliekamos tiek aukštojo mokslo institucijose, tiek su būsima profesine veikla susijusiose darbo rinkos institucijose.

pripažinimas

recognition

1) ECTS sistemos reikalavimas, kad studento gauti kreditai sėkmingai pabaigus studijų dalyką ar modulį, įrašytą priimančios institucijos Studijų sutartyje, turi pakeisti atitinkamą kreditų skaičių namų institucijoje. 2) Kvalifikacijų, įgytų kitose tos pačios šalies ar užsienio aukštosiose mokyklose vertinimas ir atitinkamos juridinės galios priskyrimas, išduodant nustatytos formos dokumentą.

PASTABA: ECTS kreditų pripažinimas plačiai taikomas „Socrates / Erasmus“ programoje dalyvaujantiems studentams.

pripažintas mėnininkas

established artist

Kūrėjas arba meno kūrinių atlikėjas, sukūręs menui ir kultūrai ypač reikšmingus kūrinius, įgyvendintus Lietuvoje ir / arba užsienyje, pelniusius platų visuomenės ir meno specialistų pripažinimą, įvertintus prestižinėmis tarptautinėmis arba nacionalinėmis premijomis bei kitokiais aukštais apdovanojimais, ir / arba kuris yra išugdęs pasižymėjusių menininkų ir atitinka aukštosios mokyklos, kurioje jis siekia eiti arba eina pareigas, nustatytus reikalavimus.

profesija

profession, occupation, vocation

1) Kompetentingumu grindžiama asmens veikla, teikianti jam materialinio apsirūpinimo ir aktyvaus įsitraukimo į viešąjį gyvenimą galimybes. 2) Asmens praktikuojamo specializuoto ir kvalifikuoto darbo rūšis, teikianti jam pragyvenimo lėšų.

PASTABA: Skiriamos valstybės reguliuojamos ir nereguliuojamos profesijos.

profesijos aprašas

description of an occupation

Žr. profesijos standartas.

profesijos standartas

occupational standard

Dokumentas, kuriame aprašoma profesijos paskirtis, tikslai, nurodomi svarbiausi profesinio kompetentingumo reikalavimai bei atitikties jiems vertinimo kriterijai.

PASTABA: Visos valstybės reguliuojamos profesijos turi profesijos standartus ar jiems analogiškus dokumentus (kvalifikacijos aprašus, reglamentus ir pan.).

profesių klasifikacija

classification of occupations

Profesių sugrupavimas pagal tam tikrus požymius į sistemą.

PASTABA: Esama įvairių profesijų klasifikavimo sistemų, pvz., paprasčiausios iš jų yra profesijų tipai „žmogus → žmogus“ (mokytojo, dėstytojo, advokato, konsultanto ir pan. profesijos), „žmogus → gyvūnas / augalas“ (biologas, agronomas, zootechnikas, veterinaras ir pan.), „žmogus → daiktas“ (santehnikas, mūrininkas, konstruktorius ir pan.) ir kitos žymiai sudėtingesnės klasifikavimo sistemos (pvz.: SOC – Standard Occupational Classification; RIASEC – Realistic, Investigative, Artistic, Social, Entrepreneurship, Conventional; World-of-Work Map; MOCS III – Minnesota Occupational Classification System; O*NET – Occupational Information Network, SIGI Plus, Discover ir t. t.).

profesinės žinios

occupational knowledge

Konkrečios profesijos veiklai suprasti bei pagrįsti reikalinga tikrovės pažinimo faktų, aplinkybių, patirčių ir apibendrinimų visuma.

PASTABA: Kiekvienai konkrečiai profesijai būdingos savitos profesinės žinios.

profesijos bakaląuro laipsnis

profession bachelor's degree

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam aukštosios mokyklos pirmosios pakopos koleginių studijų programos reikalavimus (pasiekusiam nustatytus studijų rezultatus).

profesijos bakaląuro studijos

profession bachelor's studies

Koleginės pirmosios pakopos studijos. Dar žr. pirmoji studijų pakopa.

profesijos bakaląuras

profession bachelor

Asmuo, sėkmingai baigęs kolegines bakaląuro studijas ir turintis profesijos bakaląuro diplomą.

profèsinis tobulėjimas*professional development*

Asmens veikla, vedanti į aukštesnį asmens profesinį kompetentingumą ir jo pripažinimą vienokia ar kitokia forma.

Pvz., tęstinis profesinis tobulėjimas.

~ R ~

reguliuojamoji profesija*regulated profession*

Profesinė veikla, kuriai atlikti valstybė nustato aiškius kvalifikacinius ir kitokius reikalavimus.

Pvz., architekto, mediko, mokytojo, inžinieriaus ir pan. profesijos.

reguliuojamoji profesinė veikla*regulated professional activity*

Veikla, kurios vykdymas, vertimasis ja arba bent vienas iš tokios veiklos vykdymo būdų ES valstybėje narėje pagal įstatymus ir kitus teisės aktus tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso nuo kvalifikaciją ar atskirus kompetentingumus patvirtinančių dokumentų turėjimo.

rezidentas*resident*

Asmuo, studijuojantis rezidentūroje.

rezidentūra*residency*

Studijos pagal studijų programas, kurias baigus nesuteikiamas laipsnis ir kurios skirtos aukštąjį universitetinį išsimokslinimą įgijusiems asmenims teisės aktų nustatyta tvarka įgyti specializaciją ir pasirengti savarankiškai praktinei veiklai.

PASTABA: Lietuvoje rezidentūra organizuojama asmenims, įgijusiems medicinos ir veterinarinės medicinos aukštąjį universitetinį išsimokslinimą.

rezidentūros studijos*residency*

Žr. rezidentūra.

savęs vėrtinimas

self-assessment

Vidinis kokybės užtikrinimo procesas, kurio metu renkama informacija, sisteminama ir analizuojama pagal nu(si)statytas studijų dalyko / modulio, programos, institucijos / padalinio kokybės pjūvius (veiklos sritis), kriterijus ir rodiklius.

PASTABA: Savęs vertinimas kaip nuolat besitęsiantis ciklinis procesas su periodišku įsivertinimu (ataskaita) yra būtinas procesas siekiant studijų kokybės.

savianalizė

self-analysis

Savęs vertinimo proceso dalis, kurio metu analizuojama savęs vertinimo metu surinkta informacija, šiai informacijai suteikiant prasmę kokybės gerinimo ar tobulinimo paradigmoje.

PASTABA: Praktikoje savianalizė dažnai sutapatinama su savęs vertinimu arba vidiniu kokybės vertinimu, tačiau ši sąvoka apima tik dalį vertinimo – analizės stadiją.

savianalizės ataskaita

self-analysis report

Žr. Įsivertinimo ataskaita

seminarija

seminary

Speciali universitetinė aukštoji dvasinė mokykla, kurioje plėtojami studentų humanitarinio ir / arba socialinio pobūdžio praktinės veiklos ir taikomųjų tyrimų mokėjimai.

PASTABA: Paprastai dominuoja pirmosios pakopos studijos, tačiau gali būti vykdomos ir antrosios pakopos studijos. Trečiosios pakopos studijos nėra būdingos seminarijai. Anksčiau Lietuvoje tai buvo ir mokytojų rengimo įstaiga – mokytojų seminarija. Dar žr. aukštoji mokykla 1.

silpnybės

weaknesses

SSGG analizės sudėtinė dalis – studijų dalyko, programos, institucijos ar jos padalinio veiklos trūkumai, išryškėję savianalizės metu, kurių neigiamą poveikį reikia sumažinti.

PASTABA: Silpnybės priskiriamas aiškių studijų kokybės vertinimo kriterijų nebuvimas, kompetentingų dėstytojų trūkumas, literatūros šaltinių bibliotekoje, reikiamos studijų įrangos stoka ir pan.

sociālinis daliniūkas

stakeholder

Asmuo, asmenų grupė ar organizacija, suinteresuoti aukštojo mokslo institucijoje rengiamų specialistų kokybe ir galintys jai daryti įtaką bei prisiimantys už tai socialinę atsakomybę.

PASTABA: Tai darbdaviai, studentai, dėstytojai, absolventai, profesinių asociacijų, profesinių sąjungų atstovai ir pan. Socialinį dalininką nuo socialinio partnerio skiria klausimų pobūdis, kuriuos jie svarsto ir dalyvauja jų sprendimo procese.

sociālinis pārtneris

social partner

Darbdavys (aukštosios mokyklos administracija), profesinė sąjunga ir valstybė.

PASTABA: Darbdavių (administracijos) ir profesinės sąjungos kaip socialinių partnerių paskirtis yra palaikyti ir plėtoti socialinį dialogą. Aukštosios mokyklos atveju socialinio dialogo gairės yra nustatomos valstybėje veikiančiais įstatymais. Jei vienas iš socialinių partnerių blokuoja socialinio dialogo vyksmą, tuomet įsikiša trečiasis socialinis partneris – valstybė, kuri sprendžia susidariusį konfliktą veikiančių įstatymų pagrindu.

Socialinis dialogas – tai priemonės, kurios skatina konsultacijas, dialogą, apsikeitimą nuomonėmis ir kolektyvines derybas tarp socialinių partnerių tokiais klausimais, kaip atlyginimų nustatymas, atostogų trukmė, darbuotojų premijavimo sąlygas, sveikatos apsaugos, darbo saugumo ir kt. klausimais. Socialinis dialogas gali būti abipusis (įtraukiant darbuotojų ir darbdavių atstovus) arba tripusis (taip pat įtraukiant valstybines institucijas ir visuomenines organizacijas, pvz., nevyriausybines organizacijas ir pan.). Socialinis dialogas gali vykti įvairiais lygiais (institucijos, sektoriaus, tarp sektorių ir vietiniu, regioniniu, nacionaliniu bei tarptautiniu lygmeniu). Tarptautiniu mastu socialinis dialogas gali būti dvišalis, trišalis ar daugiašalis, priklausomai nuo to, kiek šalių dalyvauja šiame dialoge.

specializācija

specialization

Studiju programos dalis, skirta gilesnēms studiju krypties šakos dalykų studijoms.

specialybė

specialty

Tam tikra mokslo žinių ir mokėjimų visuma, aprašyta studijų programoje, kurią asmuo įvaldo rengdamasis dirbti konkrečioje profesijoje.

PASTABA: Reikiamų žinių ir mokėjimų įvaldymas pripažįstamas suteikiant asmeniui kvalifikaciją jo pademonstruoto kompetentingumo pagrindu.

SSGG anālizė

SWOT analysis

Metodas, naudojamas aukštojo mokslo institucijos konkurencingumo pozicijoms (stiprybėms ir silpnybėms) ir atsiveriančioms galimybėms (galimybėms ir grėsmėms) aukštojo mokslo rinkoje įvertinti.

PASTABA: SSGG (stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių) analizė atliekama norint nustatyti studijų dalyko, programos, institucijos / padalinio veiklos tobulinimo perspektyvas. SSGG analizė yra momentinė institucijos pozicijos aukštojo mokslo rinkoje fotografija, atskleidžianti kokybės būklę. Dažniausiai SSGG analizė taikoma institucijoje atliekant savianalizę, rengiant strateginį planą ar kitose situacijose, reikalaujančiose pagrįstų sprendimų.

stiprybės

strengths

SSGG analizės sudėtinė dalis – studijų dalyko / modulio, programos, institucijos ar jos padalinio privalumai, išryškinti analizuojant esamą situaciją, kuriuos reikia plėtoti toliau ir jais pasinaudoti šalinant atskleistas silpnybes.

PASTABA: Stiprybėms priskiriamas studentų aktyvus dalyvavimas tarptautinėse mainų programose bei projektuose, tinkamas materialinių išteklių valdymas, nuolatinis studijų programų kokybės vertinimas ir pan.

studeñtas

student

Asmuo, studijuojantis aukštojoje mokykloje pagal studijų programą arba doktorantūroje, rezidentūroje.

studeŋto dārbo krūvis

student workload

Kiekybinis studijavimo veiklų (paskaitų, seminarų, praktikos darbų, informacijos rinkimo, tyrimų, egzaminų, rengimosi jiems ir pan.) matas, kuris reikalingas studijų rezultatams pasiekti per nustatytą laiką.

PASTABA: Studento darbo krūvis matuojamas ECTS kreditais, kuriuos sudaro studijų rezultatai ir laikas, per kurį būtina juos pasiekti. Kuo sudėtingesni studijų rezultatai ir skiriamas trumpesnis laikas jiems pasiekti, tuo studento darbo krūvis didesnis (pvz., intensyvūs kursai). Studento darbo krūvis paprastai skaičiuojamas astronominėmis valandomis (60 min.), todėl auditorinį studento darbo krūvį, kuris skaičiuojamas akademinėmis valandomis (45 min.), reikia perskaičiuoti į astronominės valandas.

studeŋtų priėmimas

students enrolment

Procesas, kurio metu priimamas sprendimas dėl asmens priėmimo į atitinkamos pakopos studijų programą.

studijāvimas

learning in a higher education institution

Specifinis mokymosi būdas, kurio vienas iš tikslų išmokyti įgyti specifines žinias ir jas taikyti, atliekant tyrimus.

PASTABA: Aukštesnės studijų pakopos studijose didėja tyrimų dalis ir jų sudėtingumas.

studijāvimo laīkas

learning time

Laikas, būtinas tipiniam studentui nustatytiems studijų rezultatams pasiekti.

studijāvimo pasiekimai

learning achievements

Subjektyvūs studento studijavimo rezultatai (žinios, mokėjimai, vertybės ir požiūriai), pademonstruoti vertinimo metu.

PASTABA: Studijavimo pasiekimai yra formalizuojami atitinkamais studijavimo pažymiais po studento studijavimo pasiekimų vertinimo procedūros.

studijavimo pasiekimų įvertinimas

evaluation of learning achievements

Studijavimo pasiekimų vertinimo metu priimamas sprendimas, ar besimokančiojo pasiekimai atitinka (ir koku lygiu) nustatytus studijų rezultatus.

PASTABA: Įvertinimu nusprendžiama, kokį studijavimo pažymį atitinka studento studijavimo pasiekimai.

studijavimo pasiekimų vertinimas

assessment of learning achievements

Kiekybinių ir kokybinių duomenų apie besimokančiojo studijavimo pasiekimus rinkimas, sisteminimas ir analizė.

PASTABA: Studijavimo pasiekimų vertinimo metu surinkti duomenys yra pagrindas priimti sprendimą dėl studento studijavimo pasiekimų įvertinimo atitinkamu pažymiu.

studijavimo pažymys

learning grade / mark

Objektyvizuotas studijavimo pasiekimas, skiriamas besimokančiajam, įvertinus koku laipsniu jo studijavimo pasiekimai atitinka nustatytus studijų rezultatus pagal iš anksto žinomus vertinimo kriterijus.

PASTABA: Studijavimo pažymių sistema gali būti skaitmeninė (balais), raidinė arba procentinė. Paprastai kiekvieno teigiamo studijavimo pažymio kriterijai turi būti aiškiai aprašyti studijų programos ar dalyko apraše. Jei naudojama kaupiamąjo balo sistema, tuomet turi būti aprašyti ir neigiamo studijavimo pažymio įvertinimo kriterijai.

studijavimo rezultatas

learning outcome

Objektyvizuotas tam tikru studijavimo pažymiu studento studijavimo pasiekimas po vertinimo procedūros, grindžiamas jo asmeninių studijavimo pasiekimų lyginimu su iš anksto nustatytais studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijais.

stūdijos

studies

Asmens, įgijusio ne žemesnį kaip vidurinį išsimokslinimą, studijavimas aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą arba doktorantūroje, rezidentūroje.

PASTABA: Studijavimas yra specifinis mokymosi būdas, kai žinios įgyjamos ir tyrimų būdu. Augant studijų pakopai, auga tyrimų dalis ir jų sudėtingumas.

studijų dalykas / modulis

study subject / module

Iš vieno / kelių turinio požiūriu susijusių ir integruotų dalykų sudaryta studijų programos dalis, turinti apibrėžtą tikslą ir orientuota į studijų rezultatus.

PASTABA: ECTS modulinėje sistemoje – studijų programos vienetas, grindžiamas vienodu kreditų skaičiumi ar jų kartotiniu. ECTS sistemoje rekomenduojama 5 kreditų bazinė apimtis vienam moduliui, bet institucijos gali nustatyti ir kitokį vieno modulio kreditų skaičių su atitinkamu kartotiniu (pvz., 3, 6, 12 ir t. t. ECTS kreditų). Nerekomenduojama didesnė nei 30 ECTS kreditų studijų modulio apimtis.

studijų dalyko / modulio vertinimas

assessment of a study subject / module

Informacijos rinkimas, sisteminimas ir analizė, remiantis nu(si)statytais konkrečiau studijų dalyko / modulio kokybę nusakančiais požymiais ir rodikliais, siekiant priimti sprendimą, ar jo parengimas ir įgyvendinimas atitinka nu(si)-statytus reikalavimus.

PASTABA: Gali būti vidinis ir išorinis studijų dalyko / modulio vertinimas.

studijų forma

form of studies

Tam tikro intensyvumo studijos – studijų intensyvumo rodiklis.

PASTABA: Studijų forma pagal studijų intensyvumą gali būti nuolatinė arba iš-
tęstinė. Iš-
tęstinės ir nuolatinės studijos skiriasi tik intensyvumu (studijų trukme), bet ne studijų turiniu bei nustatytais reikalavimais (studijų rezultatais), todėl, baigus skirtingų studijų formų studijų programas, įgytas išsimokslinimas yra lygiavertis.

studijų išdavos

output of studies

Visa, kas gaunama studijų proceso metu ir / arba jo pabaigoje (kvalifikacijos, kompetentingumai, žinios, mokėjimai, vertybės, įgūdžiai, profesinė ir socialinė branda; studentų, gavusių diplomus, skaičius; dėstytojų parengtos studijų priemonės; tarptautinėse mainų programose įgyta studijavimo patirtis ir pan.).

stūdių kreditas

credit

Žr. kreditas.

PASTABA: MSĮ vartojamas terminas.

stūdių krypties aprašas

subject benchmark statement

Dokumentas, kuriame išdėstyti bendrieji studijų krypties programų reikalavimai.

PASTABA: Paprastai studijų krypties aprašą sudaro bendrosios nuostatos, reikalavimai studijų programoms, studijų programų sandara ir studijų programų vykdymo reikalavimai.

stūdių kryptis

study direction

Tam tikra studijų programų grupė (pvz.: edukologija, sociologija, psichologija ir pan.), vienijama to paties arba artimo mokslo tiriamojo ir studijų objekto.

PASTABA: Studijų krypties pavadinimas įrašomas aukštojo mokslo diplome kartu su kvalifikacinio laipsnio pavadinimu.

stūdių lygmuo

study level

Studijų semestras (rudens ar pavasario), studijų metai (pirmas, antras, trečias kursas ir t. t.) arba studijų pakopa (bakalauro, magistro ir pan.).

stūdių pakopa

cycle of study

Vienas iš trijų aukštojo mokslo kvalifikacijos lygmenų, apibrėžtas Bolonijos proceso dokumentuose ir aprašytas studijų rezultatais.

Dar žr. pirmoji studijų pakopa, antroji studijų pakopa, trečioji studijų pakopa.

stūdių pakopos aprašas

cycle description

Dokumentas, kuriame bendro pobūdžio teiginiais nusakomi studijų rezultatai, kurie turi būti pasiekti studijų pabaigoje.

PASTABA: Pagrindiniai studijų pakopos aprašo parametrai yra studijų rezultatai (žinios, mokėjimai, vertybės, požiūriai ir demonstruojamas kompetentingumas) bei suteikiami ECTS kreditai.

studijų planas

study plan

Dokumentas, kuriame atskleidžiama studijų turinio struktūra, struktūrinių dalių apimtis, jų studijavimo eiliškumas, studijų vieta, terminai, dėstytojai ir pan. PASTABA: Tai savarankiškas dokumentas, rengiamas studijų programos aprašo pagrindu.

studijų proceso įvertinimo duomenys

data on evaluation of teaching / learning process

Informacija apie studijų programos ar institucijos / padalinio realizuojamą studijų procesą, kurios pagrindu priimamas sprendimas apie studijų proceso kokybę.

PASTABA: Studijų proceso įvertinimo duomenų pavyzdžiai gali būti materialijų išteklių valdymas, studijų programų atnaujinimas, dėstytojų profesinis tobulėjimas ir pan. Tokio pobūdžio duomenys paprastai surenkami remiantis nu(si)-statytais kriterijais ir rodikliais.

studijų programà

study programme

Studijų rezultatų, kuriems pasiekti reikia studijuoti nustatytus studijų dalykus / modulius, sistema, leidžianti už sukauptą minimalų kreditų skaičių suteikti kvalifikacinį laipsnį arba kvalifikaciją.

PASTABA: Mokslo ir studijų įstatyme apibrėžiama kaip „tam tikros krypties studijų turinio, metodų ir materialijų priemonių, studijoms pasitelkiamo akademinio ir profesinio personalo visuma ir jos aprašymas.“

studijų programos akreditavimas

accreditation of a study programme

Įvertinimas, ar studijų programa atitinka teisės aktų ir atitinkamos studijų pakopos reikalavimus.

PASTABA: Jis realizuojamas procedūra, kuria formalizuojamos išorinio vertinimo išvados ir / arba nustatoma atitiktis Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintiems bendriesiems ir specialiesiems studijų krypties (krypčių grupės arba studijų srities) aprašams; jei nėra patvirtintų studijų krypties (krypčių grupės, srities) aprašų, turi atitikti studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašą.

studijų programos aprašas

study programme description

Dokumentas, kuriame aprašoma programos paskirtis ir tikslai, studijų rezultatai, studijavimo pasiekimų vertinimo kriterijai, studijų turinys bei metodai, pateikiama studijų struktūra, nurodoma studijų dalykų apimtis, jų studijavimo eiliškumas, dėstytojai ir jų kvalifikacija, pagrindinė literatūra bei kiti svarbūs programos įgyvendinimui parametrai.

PASTABA: Studijų programų aprašai paprastai pristatomi aukštųjų mokyklų tinklalapiuose.

studijų programos išorinis vertinimas

external assessment of a study programme

Informacijos rinkimas, analizė ir sisteminimas apie studijų programos kokybę, kurią atlieka tos pačios (tų pačių) studijų krypties (krypčių) išoriniai ekspertai, remiantis nustatytais kriterijais ir rodikliais, siekiant išryškinti esamas stiprybes ir silpnybes.

PASTABA: Aukštųjų mokyklų studijų programų išorinį vertinimą atlieka Studijų kokybės vertinimo centras arba kita aukštojo mokslo kokybės vertinimo agentūra, įtraukta į Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registrą. Studijų programos išorinio vertinimo tikslai: sudaryti prielaidas tobulinti studijų programą, kurti studijų kokybės užtikrinimo kultūrą; nustatyti, kaip studijų programos vykdymo kokybė atitinka teisės aktų reikalavimus (netaikoma filialams), Europos aukštojo mokslo erdvės nuostatas ir aukštosios mokyklos, filialo įsipareigojimus.

studijų programos profilis

profile of a study programme

Studijų programos arba kvalifikacijos, suteikiamos ją baigus, paskirtis ir tikslai, išskirtinumas kitų studijų programų atžvilgiu, pagrindinės funkcijos bei reikalaujamo kompetentingumo lygmuo bei pobūdis.

studijų programos vertinimas

assessment of a study programme

Duomenų apie studijų programą rinkimas, sisteminimas ir analizė, remiantis nu(si)statytais konkrečios studijų programos kokybę nusakančiais požymiais ir rodikliais, siekiant nuspręsti, ar jos rengimas ir įgyvendinimas atitinka nu(si)-statytus reikalavimus.

PASTABA: Vertinimo metu surinktų duomenų pagrindu įvertinama studijų programos kokybė, o to įvertinimo pagrindu ekspertai teikia rekomendacijas dėl studijų programos akreditavimo.

studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašas

description of the general requirements for study programmes

Dokumentas, kuriame išdėstyti bendrieji pirmosios, antrosios pakopos ir vientisiųjų studijų programų rengimo ir vykdymo principai, atitinkantys bendruosius (arba ir specialiuosius) reikalavimus, nustatytus studijų krypties (krypčių grupės, srities) aprašuose.

PASTABA: Studijų programų bendruosius reikalavimus (arba ir specialiuosius, jei jie nustatyti studijų krypties apraše) tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

studijų rezultatai

learning outcome standards

Studijas reglamentuojančiuose dokumentuose aprašyti darbo rinkos ir visuomenės reikalavimai, ką studentas privalo žinoti, suprasti ir mokėti padaryti pasibaigus studijų procesui; kitaip tariant, tai detalizuotas kompetentingumas (žinios, mokėjimai, vertybės, požiūriai).

PASTABA: Studijų rezultatai paprastai apibrėžiami žiniomis, mokėjimais, vertybėmis, požiūriais ir privalomu pademonstruoti kompetentingumu. Skiriami studijų pakopos, studijų programos, studijų dalyko / modulio studijų rezultatai.

studijų sąnaudos

input of studies

Intelektualinės, finansinės, laiko, materialinės ir kitos sąnaudos bei ištekliai, panaudoti siekiant studijų programos rezultatų.

studijų sritis

study field

Humanitariniai, socialiniai, fiziniai, biomedicinos, technologijos mokslai ir menai.

studijų tikslas

learning aim

Teiginys, apibūdinantis laukiamą (siekiamą) besimokančiojo elgseną studijų proceso pabaigoje.

PASTABA: Studijų tikslo kokybę – lygmenį ir pobūdį nusako studijų rezultatai, kuriais grindžiamas jų pasiekimas. Studijų programos tikslas paprastai atskleidžia absolvento pasirengimą atlikti profesinę ar kitą veiklą, dažniausiai tapatinamą su keliais veiklos uždaviniais arba funkcijomis. Studijų tikslas atspindi dėstytojo (programų rengėjų ir teikėjų) ketinimus ir siekius. Studijų tikslas yra siekiamybė ir dažniausiai parodo, kokias profesinės veiklos (statymo, mokymo, konsultavimo, gydymo ir t. t.) funkcijas absolventas turės atlikti baigęs studijų programą. Studijų rezultatas visada daugiau ar mažiau yra konkretus ir nurodo, kaip tos profesinės veiklos (gydymo, ugdymo, statymo ir pan.) funkcijos bus atliekamos. Studijų rezultatas turi būti pamatuojamas ir rodyti minimalius reikalavimus, kuriuos besimokantysis turi pasiekti. Studijų tikslo pavyzdys: „Pagrindinis karjeros konsultanto veiklos tikslas – rinkti ir tvarkyti profesinio informavimo tikslinių grupių poreikius atitinkančią informaciją, užtikrinti jos prieinamumą, teikti ją ir patarti kiekvienam asmeniui ar asmenų grupei, sudarant sąlygas priimti racionalius profesijos rinkimosi ir tolesnės karjeros planavimo sprendimus, derinant saviraiškos ir individualius asmenybės tobulėjimo poreikius su darbo rinkos reikalavimais“. Pateiktame studijų programos tikslo pavyzdyje išvardintos pagrindinės profesinės veiklos funkcijos (rinkti, tvarkyti, teikti informaciją ir patarti asmeniui ar asmenų grupei), nurodant, kokių tikslu tai bus daroma: „padėti priimti racionalius profesijos rinkimosi bei karjeros planavimo sprendimus“. Šios funkcijos (rinkti, tvarkyti, teikti ir patarti) turi būti pagrindžiamos atitinkamais studijų rezultatais, kurie įrodytų, kad absolventas bus pajėgus minėtas veiklas (rinkti, tvarkyti, teikti ir patarti) atlikti nustatytu (studijų pakopos ar kvalifikacijų sąrangos) reikalavimų lygmeniu.

stūdių turinys

curriculum

Visos aukštosios mokyklos vykdomos veiklos, skirtos studijų programos rezultatams pasiekti.

stūdių vienetas

unit of studies

Formaliai struktūruotas studijavimo patirties vienetas, turintis aiškius ir suderintus studijų rezultatus.

PASTABA: Studijų vieneto pavyzdys gali būti modulis ar studijų dalykas, seminaras, paskaita, laboratoriniai ar praktikos darbai ir pan.

su studijomis susijusi veikla

study-related activities

Priėmimo studijuoti skelbimas, konsultavimas apie studijas, sutarčių dėl studijų sudarymas ir kita veikla, reikalinga studijoms vykdyti ir / arba organizuoti, taip pat įgytą aukštojo mokslo kvalifikaciją liudijančių diplomų, diplomo priedėlio (priedo), pažymėjimų išdavimas.

supratimas

understanding

Būtina, bet nepakankama sąlyga vienam iš atlikimo lygmenų – mokėjimui atlikti, pasireiškiantis mokėjimu paaiškinti bei argumentuotai pagrįsti, kodėl būtent taip: a) sprendžiama problema; b) atliekamas veiksmas ar veiksmų seka (veikla).

PASTABA: Supratimas leidžia asmeniui pačiam kontroliuoti savo veiklą: savarankiškai ir teisingai atlikti būtinus mokėjimo veiksmus, sujungti juos į vieningą sistemą ir tokiu būdu profesiskai tobulėti. Supratimas yra svarbus kompetentingumo požymis, nes juo grindžiamas mokėjimas mokytis. Dar žr. žinojimas.

švietimas

education

Žmogaus ir visuomenės tobulėjimo galių plėtojimas mokslo žinių ir ugdomosios patirties pagrindu.

švietimo sistema

system of education

Institucionalizuotas švietimas.

~ T ~

táikomieji móksliniai tyrìmai

applied research

Ekspperimentiniai ir / arba teoriniai darbai, atliekami norint gauti naujų žinių ir pirmiausia skiriami specifiniams praktiniams tikslams pasiekti arba uždaviniams spręsti.

tárpinis kvalifikācijas lygmuõ

intermediate level of a qualification

Kvalifikacijų sąrangos dalis (vienetas), kuriai priskiriama netipinė kvalifikacija. PASTABA: Tarpinė kvalifikacija paprastai suteikiama bakalauro pakopos studijose, pvz., sėkmingai baigus vadinamąsias trumpojo ciklo (angl. *short cycle*) studijas.

tèminis įvèrtinimas

thematic evaluation

Sprendimo priėmimas dėl kokios nors konkrečios vykdomos veiklos kokybės aukštojo mokslo institucijoje.

PASTABA: Pavyzdžiui, nutariama, ar pagrįstai vykdomas studentų konsultavimas, informacinių-komunikacinių technologijų panaudojimas studijų metu ir pan.

tyrėjas

researcher

Aukštąjį išsimokslinimą turintis asmuo, plėtojantis pažinimą, konceptualizuojantis ar kuriantis naujus produktus, procesus, metodus ir sistemas arba vadovaujantis mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kutūrinės) plėtros projektams.

tolèsnès stùdijos

further studies

Studijos pagal kitas tos pačios arba aukštesnės studijų pakopos programas.

trečioji studijų pakopa

third cycle

Universitetinės studijos, kuriomis siekiama rengti mokslininkus ir meno tyrėjus.

PASTABA: Lietuvoje egzistuoja dvių tipų doktorantūra: mokslo doktorantūra ir meno doktorantūra. Pagal tai disertaciją apgynusiems asmenims suteikiamas mokslo arba meno daktaro laipsnis. Dar žr. mokslo doktorantūra, meno doktorantūra.

trečiosios studijų pakopos laipsnis

third cycle degree

Kvalifikacinis aukštojo mokslo laipsnis, suteikiamas asmeniui, sėkmingai įvykdžiusiam trečiosios pakopos studijų programos reikalavimus ir apgynusiam mokslo disertaciją arba meno projektą.

PASTABA: Tai mokslo arba meno daktaro laipsnis. Studijuojama baigus antrosios pakopos studijas.

trumpoji studijų pakopa

short cycle

Sudėtinė pirmosios studijų pakopos (bakalauro ir profesinio bakalauro) dalis, kurią sėkmingai baigus studentui suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija, leidžianti pradėti darbinę veiklą arba toliau tęsti ir baigti bakalauro arba profesijos bakalauro studijas.

PASTABA: Trumpoji studijų pakopa paprastai apima 120 ECTS kreditų.

ūgdymas

nurture

Kryptingas asmens bendrųjų ir specialiųjų galių plėtojimas mokymo (auklėjimo ir lavinimo) pagrindu.

universitetas

university

Aukštoji mokykla, kurioje vykdomos universitetinės studijos, atliekami fundamentiniai moksliniai tyrimai, eksperimentinė (socialinė, kultūrinė) plėtra ir / arba plėtojamas aukšto lygio profesionalusis menas.

PASTABA: Universitetai vykdo fundamentinius ir taikomojus mokslinius tyrimus. Ypač plėtojami pirmieji. Būtinai universiteto atributas – trečiosios pakopos (doktorantūros) studijos. Dar žr. aukštoji mokykla 1.

universitètinės stùdijos

university studies

Universitete vykdomos trijų pakopų studijos – bakalauro studijos, magistro studijos ir doktorantūra.

universitètinių stùdijų programà

university study programme

Studijų programa, vykdoma universitete.

PASTABA: Gali būti pirmosios, antrosios arba trečiosios studijų pakopos programos.

veiksmingùmas (stùdijų kokýbės)

effectiveness (quality of studies)

Rezultatų pasiekimo laipsnis pagal nu(si)statytus kokybės reikalavimus.

PASTABA: Studijų kokybės veiksmingumas atskleidžia tikslų pasiekimo laipsnį, tačiau neparodo kokiomis sąnaudomis tie tikslai pasiekti.

vértinimas

assessment

Faktų ir kitos informacijos rinkimas, sisteminimas ir analizė, siekiant priimti sprendimą apie studijų dalyko / modulio, studijų programos, institucijos / padalinio ar studijuojančiojo pažangą ir pasiekimus.

PASTABA: Paprastai tai studijuojančiojo ar institucijos pasiekimų ir veiklų (procesų) matavimas pagal atitinkamą skalę, siekiant nustatyti pasiekimų atitikimo standartams lygį. Vertinimo formos skirstomos į keletą grupių, pagal: objektą – institucinis, programos, dalyko, tematinis arba asmens; vertinimą atliekančius asmenis – vidinis ir išorinis; paskirtį – formuojamasis ir apibendrinamasis.

vėrtinimo kritėrijai

assessment criteria

Požymiai, kurie parodo, ar studijų dalyko, programos, institucijos / padalinio ar studento veiklos kokybė atitinka nustatytus standartus (reikalavimus).

PASTABA: Vertinimo kriterijai nurodo, į ką būtina ypač atkreipti dėmesį vertinant studijų kokybę.

vėrtinimo pagrįstumas

validity of assessment

Toks vertinimo metodologijos ir metodikos parinkimas bei taikymas, kuris leidžia matuoti tai, kas norima matuoti, tirti tai, kas norima tirti, ir gauti įrodymais pagrįstus rezultatus, įrodančius, jog rezultatai iš tikrųjų yra tokie, kokie turi būti pagal vertinimo paskirtį.

PASTABA: Pagrįstumas yra paremtas išvados teisingumu arba atitikimu tam, kas yra matuojama.

vėrtinimo patikimūmas

reliability of assessment

Toks tam tikrų matavimų ar bandymų rezultatų pastovumas ir tikslumas, kai pakartotiniai to paties reiškinio matavimai nustatytų paklaidų ribose duoda tuos pačius rezultatus.

PASTABA: Patikimumas pasiekiamas taikant tinkamus matavimo įrankius (t. y. objektyvius ir nedviprasmiškus), pagrįstas vertinimo metodikas ir parenkant kompetentingus bei nešališkus ekspertus.

vėrtinimo skālė

assessment scale

Priemonė, kuria remiantis nustatomi kokios nors veiklos atlikimo lygmenys ir priimami sprendimai apie tos veiklos ar pasiekimų kokybę.

PASTABA: Vertinimo skales galima išreikšti skaičiais (pvz., nuo 1 iki 5), raidėmis (pvz., A – F), žodžiais (pvz., nuo labai gerai iki labai blogai), procentais ir pan.

vertybė

value

- 1) Kompetentingumo elementas, aprašytas pagal aiškiai nustatytus reikalavimus, kas yra teisinga arba klaidinga ir dėl to svarbiausia profesinėje veikloje.
- 2) Kompetentingumo elementas, parodantis asmens įsitikinimus ir lemiantis jo

veikimo (arba neveikimo) logiką, pagrindimą, kas yra teisinga arba klaidinga ir dėl to svarbiausia jo profesinėje veikloje.

PASTABA: Vertybės lemia asmens gyvenimo ir profesinės veiklos tikslus, asmeninio gyvenimo ir profesinio veikimo būdą. Vertybės reiškiasi kaip būtinos socialiniam gyvenimui ir profesinei veiklai taisyklės, elgsenos normos ir jais grįsti elgesio bei veiklos modeliai, kurių privalu laikytis kaip objektyviai egzistuojančių, atsižvelgti į juos vertinant profesinius ir visuomeninius reiškinius, mąstant ir kontroliuojant savo mentalinius ir fizinius veiksmus.

vidinis institucijos kokybės rodiklis

internal quality indicator of institution

Nustatytas kokybinis arba kiekybinis duomuo, nusakantis atitinkamos vertinimo srities būklę tam tikroje aukštojo mokslo institucijoje.

PASTABA: Vidiniai institucijos kokybės rodikliai lyginami su kokybės standartiniais rodikliais siekiant priimti sprendimą dėl studijų kokybės pagal tam tikrą vertinimo sritį.

vientisosios studijos

integrated studies

Universitetinės laipsnį suteikiančios studijos, apimančios pirmąją ir antrąją studijų pakopas, kuriomis siekiama kvalifikacinio magistro laipsnio ir rengiamasi doktorantūros studijoms arba praktinei veiklai.

PASTABA: Vientisosios studijos paprastai taikomos reguliuojamosioms profesijoms, pvz., teisės, medicinos studijoms. Vientisųjų studijų studentas, sėkmingai įvykdęs programą, iš karto gauna magistro laipsnį. Vientisųjų studijų programos apimtis yra ne mažesnė kaip 300 ir ne didesnė kaip 360 ECTS kreditų. Pirmoji vientisųjų studijų programos dalis (240 ECTS kreditų) priskiriama pirmosios pakopos studijoms, o likusi dalis priskiriama antrosios pakopos studijoms.

visuotinė kokybės vadība

total quality management (TQM)

Kokybės valdymo filosofija pagrįstų priemonių visuma, orientuota į nuolatinį produkto ir paslaugos kokybės tobulinimo procesą, siekiant visapusiško klientų poreikių patenkinimo, optimalaus išteklių panaudojimo ir darbuotojų savi-realizacijos.

PASTABA: Visuotinė kokybės vadyba kokybės vertinimą kreipia į: a) pačios institucijos nusistatytų ir valstybės įgaliotų institucijų nustatytų kokybės reikalavimų atitikimo vertinimą; b) vartotojų poreikių patenkinimo matavimus; c) ekspertų atliekamą išorinį kokybės įvertinimą; d) palyginimą su panašiomis institucijomis.

~ Ž ~

žinios

knowledge

1) Kompetentingumo elementas, aprašytas pagal aiškiai nustatytus reikalavimus kaip faktų, principų, teorijų ir patirčių, kurios yra susijusios su profesine bei kitomis socialinėmis veiklomis, sistema. 2) Kompetentingumo elementas, parodantis asmens išmokus faktus, principus, teorijas ir patirtis, kurios yra susijusios su profesine bei kitomis socialinėmis veiklomis ir kurias asmuo gali pademonstruoti.

PASTABA: Skiriamos teorinės ir praktinės žinios.

žinėjimas

know-how

Tikslingas ir efektyvus žinių bei kitų kompetentingumo elementų taikymas abstrakčiu lygmeniu.

PASTABA: Žinojimas yra būtina, bet nepakankama gebėjimo sąlyga. Galima žinoti ir pademonstruoti reikiamą žinių bei kitų kompetentingumo elementų taikymo seką, bet negalėti atlikti ir / ar paaiškinti, kodėl veikla turi būti atliekama būtent tokia seka, nes nėra supratimo. Žinojimas yra supratimo ir atlikimo prielaida. Supratimas yra žinojimo tvirtumo ir teisingo atlikimo sąlyga. Dar žr. supratimas.

Anglišių terminų abėcėlinė rodyklė

~ A ~

ability

gebėjimas

academy

akademija

academic record

akademinė pažyma

academic staff

akademinis personalas

accountability

atskaitomybė

accreditation

akreditacija, akreditavimas

accreditation of a study programme

studijų programos akreditavimas

accrediting agency

akreditavimo įstaiga

accrediting authority

akreditavimo įstaiga

accrediting body

akredituojančioji institucija

applied research

taikomieji moksliniai tyrimai

aptitude

gabumas

assessment criteria

vertinimo kriterijai

assessment of a study programme

studijų programos vertinimas

assessment of a study subject/module

studijų dalyko/modulio vertinimas

assessment of learning achievements

studijavimo pasiekimų vertinimas

assessment scale

vertinimo skalė

assessment

vertinimas

attitude

požiūris

automatic skill

įgūdis

~ B ~

bachelor

bakalauras

bachelor's studies

bakalauro studijos

bachelor's degree

bakalauro laipsnis

background acquired in professional higher education

aukštasis koleginiis išsimokslinimas

background acquired in university higher education

aukštasis universitetinis išsimokslinimas

background

išsimokslinimas

benchmarking

kokybės palyginimas

bridging courses

išlyginamosios studijos

~ C ~

candidate for the degree of PhD

disertantas

certificate

atestatas, pažyma

certificate of secondary education

brandos atestatas

certification
atestavimas

cycle description
studijų pakopos aprašas

cycle of study
studijų pakopa

classification of occupations
profesijų klasifikacija

cognitive competence
pažintinis kompetentingumas

college
kolegija

college studies
koleginės studijos

college studies programme
koleginių studijų programa

college teacher
dėstytojas

combined degree
mišrusis laipsnis

combined study programme
mišrioji studijų programa

comparability of qualifications
kvalifikacijų palyginimas

competence
kompetentingumas

competence-based curriculum
kompetentingumu grindžiamas studijų turinys

competence-based learning
kompetentingumu grindžiamas studijavimas

contact hour
kontaktinė valanda

continuous assessment
nuolatinis vertinimas

credit accumulation
kreditų kaupimas

credit
kreditas, studijų kreditas

credit level
kreditų lygmuo

credit type
kreditų tipas

credit transfer
kreditų perkėlimas

criteria of a qualification level
kvalifikacijos lygmens kriterijai

curriculum
studijų turinys

~ D ~

**data on evaluation of teaching/
learning process**
studijų proceso įvertinimo duomenys

degree study programme
laipsnį suteikianti studijų programa

description of an occupation
profesijos aprašas

**description of the general
requirements for study programmes**
studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašas

diploma
diplomas

diploma of higher education
aukštojo mokslo diplomas

diploma supplement
diplomo priedėlis

**dissemination of research (art)
to the public**
mokslo (meno) sklaida

doctor of art
meno daktaras

doctor of science
mokslo daktaras

doctoral committee
doktorantūros komitetas

doctoral degree in art
meno daktaro laipsnis

doctoral degree in science
mokslo daktaro laipsnis

doctoral school
doktorantūros mokykla

doctoral student
doktorantas

doctoral studies
doktorantūra, doktorantūros studijos

doctoral studies in science
mokslo doktorantūra, mokslo doktorantūros studijos

doctoral studies of art
meno doktorantūra, meno doktorantūros studijos

doctoral thesis defence board
daktaro disertacijos gynimo taryba

double study programme
dviguba studijų programa

drop-out from study process
išskirtimas iš mokymo(si)/studijų proceso

~ E ~

education
švietimas

effectiveness (quality of studies)
veiksmingumas (studijų kokybės)

efficiency (quality of studies)
našumas (studijų kokybės)

element of competence
kompetentingumo elementas

established artist
pripažintas menininkas

European credit transfer and accumulation system (ECTS)
Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS)

European Foundation for Quality Management (EFQM)
Europos kokybės vadybos fondas (EFQM)

European qualifications framework (EQF)
Europos kvalifikacijų sąranga (EQF)

evaluation
įvertinimas

evaluation of learning achievements
studijavimo pasiekimų įvertinimas

evaluator
įvertintojas

exam
egzaminas

examination
egzaminas

experimental (social, cultural) development
eksperimentinė (socialinė, kultūrinė) plėtra

expert
ekspertas

external assessment of a study programme
studijų programos išorinis vertinimas

external quality assessment
išorinis kokybės vertinimas

external quality evaluation
išorinis kokybės įvertinimas

external review
išorinis patikrinimas

~ F ~

feedback
grįžtamasis ryšys

final qualifying examination
baigiamasis kvalifikacinis egzaminas

first cycle degree
pirmosios studijų pakopos laipsnis

first cycle
pirmoji studijų pakopa

follow-up
paskesnės veiklos

form of studies
studijų forma

formal education
formalusis švietimas

formative assessment

formuojamasis vertinimas

formative evaluation

formuojamasis įvertinimas

full-time student

nuolatinų studijų studentas

full-time studiesnuolatinė studijų forma,
nuolatinės studijos**functional competence**

funkcinis kompetentingumas

fundamental research

fundamentiniai moksliniai tyrimai

further studies

tolesnės studijos

~ G ~

generic competence

bendrasis kompetentingumas

grade

pažymys

graduate

absolventas

~ H ~

higher education school

aukštoji mokykla

~ I ~

inborn ability

gabumas

input of studies

studijų sąnaudos

institutional self-analysis

institucijos savianalizė

integrated studies

vientisosios studijos

intermediate level of a qualification

tarpinis kvalifikacijos lygmuo

internal quality indicator of institution

vidinis institucijos kokybės rodiklis

~ J ~

joint degree

jungtinis laipsnis

joint study programme

jungtinė studijų programa

~ K ~

know-how

žinojimas

knowledge

žinios

~ L ~

learning achievements

studijavimo pasiekimai

learning aim

studijų tikslas

learning grade

studijavimo pažymys

learning in a higher education

institucija

studijavimas

learning mark

studijavimo pažymys

learning outcome standards

studijų rezultatai

learning outcome

studijavimo rezultatas

learning time

studijavimo laikas

level of performance

atlikimo lygmuo

license of doctoral studies

doktorantūros teisė

~ M ~

major study programme

pagrindinių studijų programa

mark

pažymys

master

magistras

master's degree

magistro laipsnis

master's studies

magistrantūra, magistro studijos

mastery

įgūdis

minor study

programme gretutinių studijų programa

moral education

auklėjimas

~ N ~

national framework of descriptions**regulating studies**nacionalinė studijas reglamentuojančių
prašų sąranga**national qualifications framework**

nacionalinė kvalifikacijų sąranga

national qualifications system

nacionalinė kvalifikacijų sistema

national system of descriptions**regulating studies**nacionalinė studijas reglamentuojančių
prašų sistema**non-degree study programme**

laipsnio nesuteikianti studijų programa

nurture

ugdymas

~ O ~

occupation

profesija

occupational knowledge

profesinės žinios

occupational standard

profesijos standartas

opportunities

galimybės

optional study subject/modulepasirenkamasis studijų
dalykas / modulis**output of studies**

studijų išdavos

~ P ~

part-time student

ištęstinių studijų studentas

part-time studiesištęstinė studijų forma, ištęstinės
studijos**partial qualification**

dalinė kvalifikacija

partial studies

dalinės studijos

peer reviewekspertų/kolegų atliekamas
patikrinimas**PhD**

mokslo daktaro laipsnis

PhD studies

mokslo doktorantūros studijos

practical studies

praktinės studijos

profession bachelor

profesijos bakalauras

profession bachelor's studies

profesijos bakalauru studijos

profession bachelor's degree

profesijos bakalauru laipsnis

profession

profesija

professional development

profesinis tobulėjimas

proficiency

įgūdis

profile of a study

programme studijų programos profilis

~ Q ~

qualification award

kvalifikacijos suteikimas

qualification awarding (recognizing)**body**kvalifikaciją suteikianti (pripažįstanti)
institucija**qualification degree**

kvalifikacinis laipsnis

qualification description

kvalifikacijos aprašas

qualification

kvalifikacija

qualification level descriptor

kvalifikacijos lygmens aprašas

qualification level

kvalifikacijos lygmuo

qualification of higher education

aukštojo mokslo kvalifikacija

qualifications register

kvalifikacijų registras

qualitative indicators

kokybiniai rodikliai

quality assessment criteria

kokybės vertinimo kriterijai

quality assessment fields

kokybės vertinimo sritys

quality assessment indicators

kokybės vertinimo rodikliai

quality assessment

kokybės vertinimas

quality assessment methods

kokybės vertinimo metodai

quality assessment object

kokybės vertinimo objektas

quality assessment system

kokybės vertinimo sistema

quality assessment standard

kokybės vertinimo standartas

quality assurance

kokybės užtikrinimas

quality assurance level

kokybės užtikrinimo lygmuo

quality assurance model

kokybės užtikrinimo modelis

quality assurance system

kokybės užtikrinimo sistema

quality audit

kokybės auditas

quality benchmarking

kokybės palyginamumas

quality conception

kokybės koncepcija

quality control

kokybės kontrolė

quality creation

kokybės kūryba

quality criteria

kokybės kriterijai

quality culture

kokybės kultūra

quality cycle

kokybės ciklas

quality development

kokybės tobulinimas

quality dimension

kokybės pjūvis

quality enhancement

kokybės plėtotė

quality evaluation

kokybės įvertinimas

quality improvement

kokybės gerinimas

quality incision

kokybės pjūvis

quality indicators

kokybės rodikliai

quality instruments

kokybės įrankiai

quality management

kokybės vadyba

quality measurement

kokybės matavimas

quality monitoring

kokybės stebėseną

quality of higher education

aukštojo mokslo kokybė

quality planning

kokybės planavimas

quality standard indicator

kokybės standartinis rodiklis

quality standard

kokybės standartas

quantitative indicators

kiekybiniai rodikliai

~ R ~

recognition of a qualification

kvalifikacijos pripažinimas

recognition of prior learning

ankstesnio mokymosi pripažinimas

recognition

pripažinimas

reference points

kontroliniai parametrai

regulated profession

reguliuojamoji profesija

regulated professional activity

reguliuojamoji profesinė veikla

regulation of doctoral studies

doktorantūros reglamentas

reliability of assessment

vertinimo patikimumas

research and experimental**(social, cultural) development**

moksliniai tyrimai ir eksperimentinė

(socialinė, kultūrinė) plėtra

research and higher education**institution**

mokslo ir studijų institucija

researcher

tyrėjas

residency

rezidentūra, rezidentūros studijos

resident

rezidentas

~ S ~

scholar

mokslininkas

scientist

mokslininkas

second (study) cycle

antroji studijų pakopa

second (study) cycle degree

antrosios studijų pakopos laipsnis

self-analysis report

savianalizės ataskaita

self-analysis

savianalizė

self-assessment

savęs vertinimas

self-evaluation

įsivertinimas

self-evaluation report

įsivertinimo ataskaita

seminary

seminarija

short cycle

trumpoji studijų pakopa

system of education

švietimo sistema

site visit

ekspertų vizitas

skill

mokėjimas

social partner

socialinis partneris

specialization

specializacija

specialty

specialybė

staff of a research and higher education institutionmokslo ir studijų institucijos
personalas**stakeholder**

socialinis dalininkas

strengths

stiprybės

student

studentas

student workload

studento darbo krūvis

student-centered studies

į studentą orientuotos studijos

students enrolment

studentų priėmimas

study direction

studijų kryptis

study field

studijų sritis

study level

studijų lygmuo

study plan

studijų planas

study programme description

studijų programos aprašas

study programme

studijų programa

study subject/module

studijų dalykas/modulis

study-related activities

su studijomis susijusi veikla

studies

studijos

subject benchmark statement

studijų krypties aprašas

summative assessment

apibendrinamasis vertinimas

summative evaluation

apibendrinamasis įvertinimas

supervisor/mentor of a doctoral student
doktoranto vadovas**SWOT analysis**

SSGG analizė

~ T ~

talent

gabumas

teaching at higher education

institucijų dėstymas

thematic evaluation

teminis įvertinimas

third cycle degree

trečiosios studijų pakopos laipsnis

third cycle

trečioji studijų pakopa

threats

grėsmės

total quality management (TQM)

visuotinė kokybės vadyba

training

lavinimas

transcript of records

pažyma, akademinė pažyma

~ U ~

unclassified student

klausojas

understanding

supratimas

unit of studies

studijų vienetas

university study programme

universitetinių studijų programa

university studies

universitetinės studijos

university teacher

dėstytojas

university

universitetas

~ V ~

validity of assessment

vertinimo pagrįstumas

value

vertybė

vocation

profesija

weaknesses

silpnybės

work plan of a doctoral student

doktoranto darbo planas

Lietuviškų terminų rotacinė rodyklė

~ A ~

	absolventas
	akademija
	akademinei pažyma
	akademinis personalas
	akreditacija
	akreditavimas
studijų programos	akreditavimas
	akreditavimo įstaiga
	akredituojančioji institucija
SŠGG	analizė
	ankstesnio mokymosi pripažinimas
	antroji studijų pakopa
	antrosios studijų pakopos laipsnis
	apibendrinamasis įvertinimas
	apibendrinamasis vertinimas
kvalifikacijos	aprašas
kvalifikacijos lygmens	aprašas
profesijos	aprašas
studijų krypties	aprašas
studijų pakopos	aprašas
studijų programos	aprašas
studijų programų bendrųjų reikalavimų	aprašas
nacionalinė studijas reglamentuojančių	aprašų sistema
savianalizės	ataskaita
	atestatas
brandos	atestatas
	atestavimas
ekspertų / kolegų	atliekamas patikrinimas
	atlikimo lygmuo
	atskaitomybė
kokybės	auditas
	auklėjimas

aukštasis koleginiis išsimokslinimas
aukštasis universitetinis išsimokslinimas
aukštoji mokykla
aukštojo mokslo diplomas
aukštojo mokslo kokybė
aukštojo mokslo kvalifikacija

~ B ~

baigiamasis kvalifikacinis egzaminas
bakalauras
 profesijos **bakalauras**
bakalauro laipsnis
 profesijos **bakalauro** laipsnis
bakalauro studijos
 profesijos **bakalauro** studijos
bendrasis kompetentingumas
 studijų programų **bendrujų** reikalavimų aprašas
brandos atestatas

~ C ~

kokybės **ciklas**

~ D ~

meno **daktaras**
 mokslo **daktaras**
daktaro disertacijos gynimo taryba
 meno **daktaro** laipsnis
 mokslo **daktaro** laipsnis
 pasirenkamasis studijų **dalykas** / modulis
 studijų **dalykas** / modulis
 studijų **dalyko** / modulio vertinimas
dalinė kvalifikacija
dalinės studijos
 socialinis **dalininkas**
 studento **darbo** krūvis
 doktoranto **darbo** planas

	dėstymas
	dėstytojas
aukštojo mokslo	diplomas
	diplomas
	diplomo priedėlis
daktaro	disertacijos gynimo taryba
	disertantas
	doktorantas
	doktoranto darbo planas
	doktoranto vadovas
	doktorantūra
meno	doktorantūra
mokslo	doktorantūra
	doktorantūros komitetas
	doktorantūros mokykla
	doktorantūros reglamentas
	doktorantūros studijos
meno	doktorantūros studijos
mokslo	doktorantūros studijos
	doktorantūros teisė
studijų proceso įvertinimo	duomenys
	dviguba studijų programa

~ E ~

baigiamasis kvalifikacinis	egzaminas
	egzaminas
	eksperimentinė (socialinė, kultūrinė) plėtra
moksliniai tyrimai ir	eksperimentinė (socialinė, kultūrinė) plėtra
	ekspertas
	ekspertų vizitas
	ekspertų / kolegų atliekamas patikrinimas
kompetentingumo	elementas
	Europos kokybės vadybos fondas
	Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema
	Europos kvalifikacijų sąranga

~ F ~

Europos kokybės vadybos **fondas**ištęstinė studijų **forma**nuolatinė studijų **forma**studijų **forma****formalusis** švietimas**formuojamasis** įvertinimas**formuojamasis** vertinimas**fundamentiniai** moksliniai tyrimai**funkcinis** kompetentingumas

~ G ~

gabumas**galimybės****gebėjimas**kokybės **gerinimas**daktaro disertacijos **gynimo** taryba**grėsmės****gretutinių** studijų programakompetentingumu **grindžiamas** studijavimaskompetentingumu **grindžiamas** studijų turinys**grįžtamasis** ryšys

~ I, Į ~

įgūdisakredituojančioji **institucija**kvalifikaciją suteikianti (pripažįstanti) **institucija**mokslo ir studijų **institucija**vidinis **institucijos** kokybės rodiklismokslo ir studijų **institucijos** personalas**institucijos** savianalizėkokybės **įrankiai****įsivertinimas****įsivertinimo** ataskaita**įsivertinimo** ataskaitaakreditavimo **įstaiga**

studijų **išdavos****iškritis** iš mokymo(si) / studijų proceso**išlyginamosios** studijos**išorinis** kokybės įvertinimas**išorinis** kokybės vertinimas**išorinis** patikrinimasstudijų programos **išorinis** vertinimasaukštasis koleginis **išsimokslinimas**aukštasis universitetinis **išsimokslinimas****išsimokslinimas****ištęstinė** studijų forma**ištęstinės** studijos**ištęstinių** studijų studentasišorinis kokybės **įvertinimas**kokybės **įvertinimas**studijavimo pasiekimų **įvertinimas**teminis **įvertinimas**apibendrinamasis **įvertinimas**formuojamasis **įvertinimas****įvertinimas**studijų proceso **įvertinimo** duomenys**įvertintojas**

~ J ~

jungtinė studijų programa**jungtinis** laipsnis

~ K ~

kreditų **kaupimas**Europos kreditų perkėlimo ir **kaupimo** sistema**kiekybiniai** rodikliaiprofesijų **klasifikacija****klausytojas**aukštojo mokslo **kokybė****kokybės** auditas**kokybės** ciklas**kokybės** gerinimas

	kokybės įrankiai
išorinis	kokybės įvertinimas
	kokybės įvertinimas
	kokybės koncepcija
	kokybės kontrolė
	kokybės kriterijai
	kokybės kultūra
	kokybės kūryba
	kokybės matavimas
	kokybės palyginamumas
	kokybės pjūvis
	kokybės planavimas
	kokybės plėtotė
	kokybės rodikliai
vidinis institucijos	kokybės rodiklis
	kokybės standartas
	kokybės standartinis rodiklis
	kokybės stebėseną
	kokybės tobulinimas
	kokybės užtikrinimas
	kokybės užtikrinimo lygmuo
	kokybės užtikrinimo modelis
	kokybės užtikrinimo sistema
	kokybės vadyba
visuotinė	kokybės vadyba
Europos	kokybės vadybos fondas
išorinis	kokybės vertinimas
	kokybės vertinimas
	kokybės vertinimo kriterijai
	kokybės vertinimo metodai
	kokybės vertinimo objektas
	kokybės vertinimo rodikliai
	kokybės vertinimo sistema
	kokybės vertinimo sritys
	kokybės vertinimo standartas
našumas (studijų	kokybės)
veiksmingumas (studijų	kokybės)
	kokybiniai rodikliai

	kolegija
	koleginės studijos
aukštasis	koleginis išsimokslinimas
	koleginių studijų programa
ekspertų /	kolegų atliekamas patikrinimas
doktorantūros	komitetas
bendrasis	kompetentingumas
funkcinis	kompetentingumas
	kompetentingumas
pažintinis	kompetentingumas
	kompetentingumo elementas
	kompetentingumu grindžiamas studijavimas
	kompetentingumu grindžiamas studijų turinys
kokybės	koncepcija
	kontaktinė valanda
kokybės	kontrolė
	kontroliniai parametrai
	kreditas
studijų	kreditas
	kreditų kaupimas
	kreditų lygmuo
	kreditų perkėlimas
Europos	kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema
	kreditų tipas
studijų	krypties aprašas
studijų	kryptis
kokybės	kriterijai
kvalifikacijos lygmens	kriterijai
vertinimo	kriterijai
kokybės vertinimo	kriterijai
studento darbo	krūvis
kokybės	kultūra
eksperimentinė (socialinė,	kultūrinė) plėtra
moksliniai tyrimai ir	
eksperimentinė (socialinė,	kultūrinė) plėtra
kokybės	kūryba

kokybės kultūra (**kūrybiškumas**)
 aukštojo mokslo **kvalifikacija**
     dalinė **kvalifikacija**
         kvalifikacija
         kvalifikaciją suteikianti (pripažįstanti)
         institucija
         kvalifikacijos aprašas
         kvalifikacijos lygmens aprašas
         kvalifikacijos lygmens kriterijai
         kvalifikacijos lygmuo
     tarpinis **kvalifikacijos** lygmuo
         kvalifikacijos pripažinimas
         kvalifikacijos suteikimas
         kvalifikacijų palyginimas
         kvalifikacijų registras
     Europos **kvalifikacijų** sąranga
     nacionalinė **kvalifikacijų** sąranga
     nacionalinė **kvalifikacijų** sistema
     baigiamasis **kvalifikacinis** egzaminas
         kvalifikacinis laipsnis

~ L ~

studijavimo **laikas**
     laipsnį suteikianti studijų programa
     laipsnio nesuteikianti studijų programa
 antrosios studijų pakopos **laipsnis**
     bakalauro **laipsnis**
     jungtinis **laipsnis**
     kvalifikacinis **laipsnis**
     magistro **laipsnis**
     meno daktaro **laipsnis**
     mišrusis **laipsnis**
     mokslo daktaro **laipsnis**
 pirmosios studijų pakopos **laipsnis**
     profesijos bakalauro **laipsnis**
 trečiosios studijų pakopos **laipsnis**
     lavinimas

kvalifikacijos **lygmens** aprašas
 kvalifikacijos **lygmens** kriterijai
 atlikimo **lygmuo**
 kokybės užtikrinimo **lygmuo**
 kreditų **lygmuo**
 kvalifikacijos **lygmuo**
 studijų **lygmuo**
 tarpinis kvalifikacijos **lygmuo**

~ M ~

magistrantūra
magistras
magistro laipsnis
magistro studijos
 kokybės **matavimas**
 pripažintas **menininkas**
meno daktaras
meno daktaro laipsnis
meno doktorantūra
meno doktorantūros studijos
 mokslo (**meno**) sklaida
 kokybės vertinimo **metodai**
mišrioji studijų programa
mišrusis laipsnis
 kokybės užtikrinimo **modelis**
 studijų dalyko / **modulio** vertinimas
 pasirenkamasis studijų dalykas / **modulis**
 studijų dalykas / **modulis**
mokėjimas
 aukštoji **mokykla**
 doktorantūros **mokykla**
 iškritimas iš **mokymo(si)** / studijų proceso
 ankstesnio **mokymosi** pripažinimas
 fundamentiniai **moksliniai** tyrimai
 taikomieji **moksliniai** tyrimai
moksliniai tyrimai ir eksperimentinė
 (socialinė, kultūrinė) plėtra
mokslininkas

mokslo (meno) sklaida

mokslo daktaras

mokslo daktaro laipsnis

aukštojo **mokslo** diplomas

mokslo doktorantūra

mokslo doktorantūros studijos

mokslo ir studijų institucija

mokslo ir studijų institucijos personalas

aukštojo **mokslo** kokybė

aukštojo **mokslo** kvalifikacija

~ N ~

nacionalinė kvalifikacijų sąranga

nacionalinė kvalifikacijų sistema

nacionalinė studijas reglamentuojančių
aprašų sąranga

našumas (studijų kokybės)

laipsnio **nesuteikianti** studijų programa

nuolatinė studijų forma

nuolatinės studijos

nuolatinis vertinimas

nuolatinis studijų studentas

~ O ~

kokybės vertinimo **objektas**

į studentą **orientuotos** studijos

~ P ~

pagrindinių studijų programa

vertinimo **pagrįstumas**

antroji studijų **pakopa**

pirmoji studijų **pakopa**

studijų **pakopa**

trečioji studijų **pakopa**

trumpoji studijų **pakopa**

studijų **pakopos** aprašas

antrosios studijų	pakopos laipsnis
pirmosios studijų	pakopos laipsnis
trečiosios studijų	pakopos laipsnis
	palyginamumas
kokybės	palyginamumas
kvalifikacijų	palyginimas
kontroliniai	parametrai
socialinis	partneris
studijavimo	pasiekimai
studijavimo	pasiekimų įvertinimas
studijavimo	pasiekimų vertinimas
	pasirenkamas studijų dalykas / modulis
	paskesnės veiklos
vertinimo	patikimumas
ekspertų / kolegų atliekamas	patikrinimas
išorinis	patikrinimas
akademinė	pažyma
	pažyma
	pažymys
studijavimo	pažymys
	pažintinis kompetentingumas
kreditų	perkėlimas
Europos kreditų	perkėlimo ir kaupimo sistema
akademinis	personalas
mokslo ir studijų institucijos	personalas
	pirmoji studijų pakopa
	pirmosios studijų pakopos laipsnis
kokybės	pjūvis
doktoranto darbo	planas
studijų	planas
kokybės	planavimas
kokybės	plėtotė
eksperimentinė (socialinė, kultūrinė)	plėtra
moksliniai tyrimai ir eksperimentinė (socialinė, kultūrinė)	plėtra
	požiūris
	praktinės studijos
diplomo	priedėlis

studentų	priėmimas
ankstesnio mokymosi	pripažinimas
kvalifikacijos	pripažinimas
	pripažinimas
	pripažintas menininkas
kvalifikaciją suteikianti	(pripažįstanti) institucija
iškritimas iš mokymo(si) / studijų	proceso
studijų	proceso įvertinimo duomenys
	profesija
reguliuojamoji	profesija
	profesijos aprašas
	profesijos bakalauras
	profesijos bakalauro laipsnis
	profesijos bakalauro studijos
	profesijos standartas
	profesijų klasifikacija
reguliuojamoji	profesinė veikla
	profesinės žinios
	profesinis tobulėjimas
studijų programos	profilis
dviguba studijų	programa
gretutinių studijų	programa
jungtinė studijų	programa
koleginių studijų	programa
laipsnį suteikianti studijų	programa
laipsnio nesuteikianti studijų	programa
mišrioji studijų	programa
pagrindinių studijų	programa
studijų	programa
universitetinių studijų	programa
studijų	programos akreditavimas
studijų	programos aprašas
studijų	programos išorinis vertinimas
studijų	programos profilis
studijų	programos vertinimas
studijų	programų bendrųjų reikalavimų aprašas

~ R ~

kvalifikacijų	registas
doktorantūros	reglamentas
nacionalinė studijas	reglamentuojančių aprašų sistema
	reguliuojamoji profesija
	reguliuojamoji profesinė veikla
studijų programų bendrųjų	reikalavimų aprašas
	rezidentas
	rezidentūra
	rezidentūros studijos
studijų	rezultatai
studijavimo	rezultatas
grįžtamasis	ryšys
kokybės vertinimo	rodikliai
kiekybiniai	rodikliai
kokybės	rodikliai
kokybiniai	rodikliai
vidinis institucijos kokybės	rodiklis
kokybės standartinis	rodiklis

~ S ~

studijų	sąnaudos
Europos kvalifikacijų	sąranga
nacionalinė kvalifikacijų	sąranga
	savęs vertinimas
institucijos	savianalizė
	savianalizė
	savianalizės ataskaita
	seminarija
	silpnybės
Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo	sistema
kokybės užtikrinimo	sistema
kokybės vertinimo	sistema
nacionalinė kvalifikacijų	sistema
nacionalinė studijas reglamentuojančių	sistema
	aprašų
švietimo	sistema

vertinimo	skalė
mokslo (meno)	sklaida
eksperimentinė	(socialinė, kultūrinė) plėtra
moksliniai tyrimai ir eksperimentinė	(socialinė, kultūrinė) plėtra
	socialinis dalininkas
	socialinis partneris
	specialybė
	specializacija
studijų	sritis
kokybės vertinimo	sritis
	SSGG analizė
kokybės	standartas
kokybės vertinimo	standartas
profesijos	standartas
kokybės	standartinis rodiklis
kokybės	stebėseną
	stiprybės
į	studentą orientuotos studijos
ištęstinių studijų	studentas
nuolatinių studijų	studentas
	studentas
	studento darbo krūvis
	studentų priėmimas
nacionalinė	studijas reglamentuojančių aprašų sistema
kompetentingumu grindžiamas	studijavimas
	studijavimas
	studijavimo laikas
	studijavimo pasiekimai
	studijavimo pasiekimų įvertinimas
	studijavimo pasiekimų vertinimas
	studijavimo pažymys
	studijavimo rezultatas
su	studijomis susijusi veikla
bakalauro	studijos
dalinės	studijos
doktorantūros	studijos
į studentą orientuotos	studijos
išlyginamosios	studijos

iššęstinę **studijos**
 koleginię **studijos**
 magistro **studijos**
 meno doktorantūros **studijos**
 mokslo doktorantūros **studijos**
 nuolatinę **studijos**
 praktinę **studijos**
 profesijos bakalauro **studijos**
 rezidentūros **studijos**
studijos
 tolesnę **studijos**
 universitetinę **studijos**
 vientisiosios **studijos**
 pasirenkamas **studijų** dalykas /modulis
studijų dalykas /modulis
studijų dalyko / modulio vertinimas
 iššęstinę **studijų** forma
 nuolatinę **studijų** forma
studijų forma
 mokslo ir **studijų** institucija
 mokslo ir **studijų** institucijos personalas
studijų išdavos
 našumas (**studijų** kokybė)
 veiksmingumas (**studijų** kokybė)
studijų kreditas
studijų krypties aprašas
studijų kryptis
studijų lygmuo
 antroji **studijų** pakopa
 pirmoji **studijų** pakopa
studijų pakopa
 trečioji **studijų** pakopa
 trumpoji **studijų** pakopa
studijų pakopos aprašas
 antrosios **studijų** pakopos laipsnis
 pirmosios **studijų** pakopos laipsnis
 trečiosios **studijų** pakopos laipsnis
studijų planas

iškritimas iš mokymo(si) /	studijų proceso
	studijų proceso įvertinimo duomenys
	dviguba studijų programa
	gretutinių studijų programa
	jungtinė studijų programa
	koleginių studijų programa
	laipsnį suteikianti studijų programa
	laipsnio nesuteikianti studijų programa
	mišrioji studijų programa
	pagrindinių studijų programa
	studijų programa
	universitetinių studijų programa
	studijų programos akreditavimas
	studijų programos aprašas
	studijų programos išorinis vertinimas
	studijų programos profilis
	studijų programos vertinimas
	studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašas
	studijų rezultatai
	studijų sąnaudos
	studijų sritis
	ištęstinių studijų studentas
	nuolatinį studijų studentas
	studijų tikslas
kompetentingumu grindžiamas	studijų turinys
	studijų turinys
	studijų vienetas
	supratimas
su studijomis	susijusi veikla
	kvalifikaciją suteikianti (pripažįstanti) institucija
	laipsnį suteikianti studijų programa
	kvalifikacijos suteikimas

~ Š ~

formalusis **švietimas**
švietimas
švietimo sistema

~ T ~

	taikomieji moksliniai tyrimai
daktaro disertacijos gynimo	taryba
	tarpinis kvalifikacijos lygmuo
doktorantūros	teisė
	teminis įvertinimas
studijų	tikslas
kreditų	tipas
	tyrėjas
fundamentiniai moksliniai	tyrimai
taikomieji moksliniai	tyrimai
moksliniai	tyrimai ir eksperimentinė (socialinė, kultūrinė) plėtra
profesinis	tobulėjimas
kokybės	tobulinimas
	tolesnės studijos
	trečioji studijų pakopa
	trečiosios studijų pakopos laipsnis
	trumpoji studijų pakopa
kompetentingumu grindžiamas studijų	turinys
studijų	turinys

~ U ~

	ugdymas
	universitetas
	universitetinės studijos
aukštasis	universitetinis išsimokslinimas
	universitetinių studijų programa
kokybės	užtikrinimas
kokybės	užtikrinimo lygmuo
kokybės	užtikrinimo modelis
kokybės	užtikrinimo sistema

~ V ~

kokybės	vadyba
visuotinė kokybės	vadyba
Europos kokybės	vadybos fondas
doktoranto	vadovas
kontaktinė	valanda
reguliuojamoji profesinė	veikla
su studijomis susijusi	veikla
paskesnės	veiklos
	veiksmingumas (studijų kokybės)
	vertybė
apibendrinamasis	vertinimas
formuojamasis	vertinimas
išorinis kokybės	vertinimas
kokybės	vertinimas
nuolatinis	vertinimas
savęs	vertinimas
studijavimo pasiekimų	vertinimas
studijų dalyko / modulio	vertinimas
studijų programos išorinis	vertinimas
studijų programos	vertinimas
	vertinimas
	vertinimo kriterijai
kokybės	vertinimo kriterijai
kokybės	vertinimo metodai
kokybės	vertinimo objektas
	vertinimo pagrindumas
	vertinimo patikimumas
kokybės	vertinimo rodikliai
kokybės	vertinimo sistema
	vertinimo skalė
kokybės	vertinimo sritys
kokybės	vertinimo standartas
	vidinis institucijos kokybės rodiklis
studijų	vienetas
	vientisosios studijos
	visuotinė kokybės vadyba
ekspertų	vizitas

~ Ž ~

profesinės žinios

žinios

žinojimas

????? Studijų kokybės terminų žodynas / Kęstutis Pukelis (Vytauto Didžiojo universitetas), Antanas Smetona (Vilniaus universitetas) ; Vilniaus universitetas. – Vilnius : Vilniaus universitetas : Vilniaus universiteto leidykla, 2014. – 108 p.

ISBN 978-609-459-???-?

Reikia trumpo leidinuko aprašo ??????

UDK ??????

Kęstutis Pukelis
Antanas Smetona

Studijų kokybės terminų žodynas

Viršelio dailininkė Audronė Uzielaitė
Maketuotoja Vida Vaidakavičienė

6,75 sp. l. 3,9 aut. l. Tiražas ???? egz.
Išleido Vilniaus universitetas
Universiteto g. 3, LT-01513 Vilnius
Spausdino ?????UAB „Petro ofsetas“
Savanorių pr. 174D, LT-03153 Vilnius